wroclaw.pl

Drugie (u)życie

Posegregowane odpady można ponownie przetworzyć. Zobacz, co z nich powstaje i pamiętaj, że za złą segregację zapłacisz więcej.

str. 18

ISSN: 2719-7948 BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA NR 42 (203), 30.10-5.11.2024

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

TOMASZ HOŁOD

str. 9-13

Czas zadumy

Wrocław przyzna nagrody rowerowe

Nagrodą imienia zmarłego oficera rowerowego Daniela Chojnackiego Wrocław będzie honorował ludzi i inicjatywy zmieniające rowerowe oblicza miast.

str. 3

Będziemy o was zawsze pamiętali

Od ubiegłego święta zmarłych pożegnaliśmy wiele osób związanych z naszym miastem. Wspominamy je w biuletynie i na portalu wroclaw.pl.

str. 12

Ma w sobie dużo spokoju i pewne ręce

Adam Ragiel zmarłych się nie boi, bo w swojej pracy myśli o żywych. Przeczytajcie, na czym polegają tajniki pracy balsamisty zwłok.

str. 13

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA **WWW.WROCLAW.PL**

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Szanowni Państwo,

początek listopada to czas, gdy wspominamy między innymi tych, którzy odeszli w ciągu ostatniego roku.

Janusza Rewińskiego – ja z dzieciństwa zapamiętam go jako bosmana z „Podróży Pana Kleksa". A pamiętacie Państwo żonę Ferdynanda Kiepskiego brawurowo graną przez Marzenę Kipiel-Sztukę? A pełne fantazji spektakle w Teatrze Lalek przygotowywane pod okiem dyrektora Wiesława Hejno? Z kolei całe pokolenia uczniów V LO wspomni „Lopka" – Greka, który uczył ich geografii i życia.

Wszyscy wspomnimy Hannę Gucwińską – która uczyła z mężem Antonim miłości do zwierząt. Przez całe dziesięciolecia w programie „Z kamerą wśród zwierząt" nadawanym wprost z naszego miejskiego zoo. Pani Hanna odeszła w wieku 91 lat, Daniel „Danek" Chojnacki – nasz pierwszy miejski oficer rowerowy zginął tragicznie w górach w wieku zaledwie 41 lat.

„Patrzmy, co jeszcze może być!" – mniej więcej tymi słowami różne projekty przeforsowywał Daniel. By Danka upamiętnić, ogłosiliśmy właśnie Międzynarodową Nagrodę Rowerową im. Daniela Chojnackiego. „Danki" będą honorować niestandardowe rozwiązania, które ułatwiają funkcjonowanie cyklistów w miastach. W przyszłym roku przyznamy ją po raz pierwszy.

Tak się złożyło, że w tym miesiącu w Lotniczych Zakładach Naukowych przy ul. Kiełczowskiej uruchomiliśmy Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie automatyki przemysłowej. We Wrocławiu będą trzy różne centra – dzięki specjalnym kursom na supernowoczesnych maszynach będzie można szybko nauczyć się nowego zawodu czy umiejętności. Pamiętacie Państwo, że nasz LZN ukończył Janusz Rewiński – aktor i satyryk? Z wykształcenia był konstruktorem silników lotniczych po tej właśnie szkole. Ale potem PWST i „memory, five, Siara i wszystko jasne!". Bo gdy przyglądamy się biografiom i tych znanych i tych bliskich, to chyba najważniejsza lekcja, jaka płynie dla nas wszystkich: patrzmy, co jeszcze może być! Czego sobie i Państwu życzę.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 31.10	PT. 1.11	SOB. 2.11	ND. 3.11	PN. 4.11	WT. 5.11	ŚR. 6.11
13°C	15°C	10°C	10°C	10°C	12°C	12°C

KARTKA Z KALENDARZA

PAŹDZIERNIK / LISTOPAD

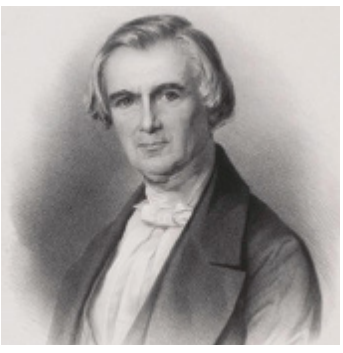
WIKIPEDIA

30 października 1790

urodził się Karol Lipiński, patron Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Słynny skrzypek i kompozytor w 1826 roku skomponował poświęcony miastu utwór „Rodacy na Wszechnicy Wrocławskiej. Pieśń na cztery głosy".

WIKIPEDIA

2 listopada 1971

zakłady „Polar" we Wrocławiu rozpoczęły produkcję pierwszych w Polsce pralek automatycznych. Zlokalizowana na Zakrzowie fabryka w 2002 roku została kupiona przez spółkę Whirlpool Polska (obecnie Beko).

ARCH. PRYWATNE/WROCLAW.PL

3 listopada 1901

urodził się Stanisław Tołpa, botanik, prof. Akademii Rolniczej we Wrocławiu, twórca preparatu torfowego. Preparat miał leczyć raka. Okazał się środkiem wzmacniającym odporność i przyspieszającym regenerację organizmu.

WROCŁAWSKI
TEATR PANTOMIMY
IM. HENRYKA TOMASZEWSKIEGO
PANTOMIMA.WROC.PL

4 listopada 1956

powstał Wrocławski Teatr Pantominy założony przez Henryka Tomaszewskiego. Jego zespół to dzisiaj 14 artystów. W 2023 roku Teatr otworzył scenę letnią w ogrodzie zabytkowej willi przy ulicy Dębowej 16.

FB DOLNOŚLĄSKIEGO SZPITALA SPECJALISTYCZNEGO IM. T. MARCINIAKA

5 listopada 2014

ukończono budowę nowego szpitala wojewódzkiego przy ul. gen. Fieldorfa na Stabłowicach. Przeprowadziły się do niego szpital im. Marciniaka z ul. Traugutta i szpital z al. Wiśniowej (dawny kolejowy).

„Danki” – nowe nagrody rowerowe

We wtorek 29.10 w czasie 5th Bicycle Summit w Warszawie Wrocław z dumą ogłosił powstanie Nagród Rowerowych im. Daniela Chojnackiego. Mają one wskazywać inspirujące praktyki w rozwoju ruchu rowerowego, ale też ludzi, którzy zmieniają rowerową rzeczywistość.

Redakcja

Nagroda została ustanowiona, by docenić osoby, organizacje i instytucje, które aktywnie przyczyniają się do rozwoju infrastruktury i popularyzacji rowerów jako zrównoważonego środka transportu w miastach. „Danki” będą przyznawane w kilku kategoriach, które obejmą zarówno miejskie, jak i regionalne projekty infrastrukturalne. Statuetka, która symbolizować będzie nagrodę, zostanie wyłoniona w konkursie artystycznym.

– Dla organizatorów, czyli aktywistów rowerowych, ale też miasta Wrocław kluczowe jest nagradzanie inicjatyw służących codziennej mobilności rowerowej, co było jednym z najważniejszych priorytetów Daniela Chojnackiego w trakcie jego kariery. Ważnym aspektem nagrody jest również międzynarodowy wymiar – planujemy, aby kategorie „Danków” objęły zarówno działania lokalne, jak i międzynarodowe – mówi Olivier Schneider, Francuz, rowerzysta, który przez wiele lat mieszkał we Wrocławiu i był przyjacielem Chojnackiego.

UMW

Oficer rowerowy Wrocławia w latach 2007–2022 Daniel Chojnacki zginął w Alpach w listopadzie 2023 r.

Choć Wrocław, jako miasto organizator, będzie wyłączony z rywalizacji, lokalne organizacje pozarządowe będą mogły ubiegać się o wyróżnienia. Laureatów wybierać będzie kapituła nagrody złożona z ekspertów z branży rowerowej oraz przedstawicieli miasta. Zwycięzcy zostaną uhonorowani na uroczystej gali, a ich osiągnięcia będą promowane podczas specjalnych warsztatów i spotkań towarzyszących wręczeniu nagrody.

Daniel Chojnacki był nie tylko urzędnikiem, ale także pasjonatem i działaczem społecznym, który przez lata pracy jako oficer rowerowy promował tę zdrową, tanią i ekologiczną alternatywę dla tradycyjnych środków transportu. Po zakończeniu kariery w urzędzie Daniel kontynuował działalność jako ratownik górski. Zmarł tragicznie w lawinie w Alpach.

– Jego osiągnięcia, które uczyniły Wrocław jednym z ważniejszych miast na mapie mobilności rowerowej, stanowią fundament idei „Danków”. To, o co chodzi w nagrodzie, to nie tylko wyróżnienie najciekawszych czy niestandardowych rowerowych pomysłów czy inwestycji, ale przede wszystkim dzielenie się doświadczeniem. Laureaci będą mogli zaprezentować swoje projekty, dzieląc się doświadczeniem i wiedzą, tworząc tym samym platformę do wymiany dobrych praktyk – opisuje Monika Kozłowska-Święconek, dyrektor Biura Zrównoważonej Mobilności.

Nagroda ma stać się symbolem pracy na rzecz lepszej przyszłości, w której rower odgrywa kluczową rolę w zrównoważonym rozwoju miast.

Wirtualne strzelnice trafiły do szkół

Cztery przenośne i w pełni bezpieczne strzelnice trafiły do wrocławskich szkół ponadpodstawowych. Będą wykorzystywane do szkolenia uczniów w ramach Edukacji dla Bezpieczeństwa.

Paulina Falkiewicz

Znajdują się: w III LO przy ul. Składowej, V LO przy ul. Kuronia, X LO przy ul. Pieszej i ZS nr 3 przy ul. Szkockiej. Kosztowały 148 tys. złotych. – To sprzęt cyfrowy, który symuluje warunki rzeczywistego strzelania. Pozwala ćwiczyć technikę i niezbędne do tego umiejętności. Trwają właśnie szkolenia nauczycieli z jego obsługi. By zwiększyć dostępność do sprzętu, w danym rejonie Wrocławia jedna szkoła ponadpodstawowa będzie dysponować wirtualną strzelnicą i pożyczać ją sąsiednim placówkom – wyjaśnia Marcin Miedziński z Departamentu Edukacji UMW. Dzięki temu z wirtualnych strzelnic skorzysta blisko 30 szkół.

Szkolenia obejmują 5 godzin lekcyjnych – dwie teoretyczne i 3 praktyczne. Strzelnice są już w: Zespole Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych (tradycyjna), XV LO (tradycyjna), SP 2 (tradycyjna), LZN (tradycyjna), Zespole Szkół Logistycznych (wirtualna). Dodatkowo uczniowie mają zajęcia na strzelnicy sportowej przy ul. Świątnickiej.

GRZEGORZ RAJTER

Wirtualna strzelnica to: broń z laserem, laptop, kamera i projektor

Jacek Barski miejskim architektem

Architekt Miasta Wrocławia **Jacek Barski** jest absolwentem Wydziału Architektury PWr. Od 2001 r. związany jest z samorządem Wrocławia. 1 stycznia 2025 r. stanie na czele 10-osobowego zespołu, który ma pomóc w podniesieniu jakości projektowania w stolicy Dolnego Śląska. W jego skład wejdą nie tylko osoby z UMW. Do współpracy zaproszono także uznanych ekspertów z zewnątrz.

Tomasz Jóźwik prezes ZOO Wrocław

Wrocławskie zoo ma nowego prezesa zarządu. Został nim **Tomasz Jóźwik**, lekarz weterynarii, doświadczony menedżer w branży zoologicznej, dotychczasowy członek zarządu Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Łodzi, wiceprzewodniczący Rady Dyrektorów Polskich Ogrodów Zoologicznych i Akwariów.

Naucz się pierwszej pomocy

Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy zaprasza na bezpłatne kursy pediatryczne dla rodziców lub opiekunów dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym 19 i 26 listopada. Dwa ostatnie w tym roku kursy pierwszej pomocy dla osób dorosłych zaplanowano na 21 listopada i 5 grudnia. Zapisy na oba rodzaje kursów rozpoczną się dwa tygodnie przed datą szkolenia. Na stronie **wcrs.pl/wapp** wystarczy wybrać odpowiedni rodzaj kursu i wypełnić formularz.

Branżowe Centrum Umiejętności w LZN otwarte

W Lotniczych Zakładach Naukowych przy ul. Kiełczowskiej we Wrocławiu uruchomiono Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie automatyki przemysłowej. Do połowy 2026 roku przeszkolonych zostanie tu 320 osób. Przeczytajcie, czego będą się uczyły i gdzie powstaną kolejne placówki tego typu.

Paulina Falkiewicz

– W naszym BCU organizowane będą szkolenia i kursy z podstaw automatyki przemysłowej, z których korzystać będą uczniowie oraz nauczyciele, jak również osoby dorosłe, które np. chcą się przebranżowić lub podwyższyć swoje kwalifikacje. W zależności od rodzaju szkolenia będą one kilku- lub kilkunastodniowe – mówi Jolanta Mazurkiewicz-Kaczyńska, dyrektor Lotniczych Zakładów Naukowych.

Sześć pracowni, 320 uczestników

W budynku warsztatów Lotniczych Zakładów Naukowych przy ul. Kiełczowskiej utworzono 6 nowocześnie wyposażonych pracowni, w których zajęcia prowadzić będzie profesjonalnie wyszkolona kadra. Są to:

- pracownia elektroniki i montażu,
- pracownia nowoczesnych systemów sterowania,
- pracownia automatyki,
- pracownia automatyzacji i robotyki,
- pracownia intralogistyki,
- pracownia Przemysłu 4.0.

TOMASZ HOŁOD

Branżowe Centrum Umiejętności otwarto 24.10 w Lotniczych Zakładach Naukowych przy Kiełczowskiej

– Po takich szkoleniach osoby będą mogły pracować przy zautomatyzowanych liniach produkcyjnych, obsługiwać maszyny i roboty oraz je programować. Pierwsze szkolenie mamy już w przyszłym tygodniu – dodaje Jolanta Mazurkiewicz-Kaczyńska. Do 2026 r. w BCU przy ul. Kiełczowskiej przeszkolonych zostanie 320 uczestników, w tym 96 osób młodych, 192 osoby dorosłe, 32 nauczycieli kształcenia zawodowego. Szkolenia są bezpłatne i kończą się uzyskaniem certyfikatu.

– Realizatorem tego projektu są Lotnicze Zakłady Naukowe w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Mechaników Polskich. Jednostki te odpowiedzialne są m.in. za przygotowanie oferty szkoleniowej, uwzględniającej różnorodność grup wiekowych przyszłych uczestników kursów – wyjaśnia Dorota Olearnik, dyrektor Wydziału Zarządzania Funduszami Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Wartość całkowita projektu to ponad 19 mln zł. Z czego dofinansowanie z Krajowego Planu Odbudowy wynosi 16 mln zł.

Jeszcze dwa takie centra

Wrocławskie Branżowe Centra Umiejętności są dodatkowym elementem rozwoju szkolnictwa zawodowego, jego promocji oraz zacieśnienia współpracy między pracodawcami, uczelniami technicznymi oraz placówkami oświatowymi. Poza BCU przy LZN powstają dwa kolejne tego typu miejsca. Funkcjonować będą na tych samych zasadach, co placówka przy ul. Kiełczowskiej. Zlokalizowane będą przy:

- Zespole Szkół nr 2, ul. Borowska (BCU w dziedzinie elektromobilności dla kadr branży motoryzacyjnej do czerwca 2026 r. przeszkoli 300 osób)
- Centrum Kształcenia Zawodowego, ul. Strzegomska (BCU w dziedzinie elektryki dla kadr branży elektryczno-energetycznej do czerwca 2026 r. przeszkoli 300 osób).

Dzięki centrom Wrocław ma szansę stać się liderem w szkoleniach w dziedzinie: automatyki przemysłowej, elektromobilności oraz elektryki.

IV Dolnośląski Kongres Kobiet 9 listopada w WCK

MAREK KSIĘŻAREK

Organizatorki zaprosiły na Kongres Kobiet podczas konferencji 23.10

Kongres Kobiet to przestrzeń, gdzie aktywistki, liderki społeczne oraz organizacje pozarządowe spotykają się, by poruszyć kluczowe wyzwania współczesnego świata. To także wyjątkowe wydarzenie dla wszystkich, którym bliskie są kwestie równości i praw kobiet. Co w programie?

Agata Zięba

Na tegorocznym kongresie wśród poruszonych tematów pojawią się kwestie:

- sytuacji kobiet po wyborach
- nierówności w sporcie
- zdrowia kobiet (endometrioza, spektrum autyzmu, in-vitro)
- bezpieczeństwa kobiet
- kobiecej twarzy technologii i kobiet w nauce
- niezależności finansowej kobiet (dlaczego jest ważna) i nierówności płacowych
- samobójstw dzieci i młodzieży oraz kobietobójstwa.

Wśród gościń będą takie znane panie, jak: Monika Richardson (prowadzenie), Joanna Kos-Krauze, Martyna Wojciechowska, Aleksandra Pawlicka, Maria Pakulnis, Natalia Niemen, Anna Maria Wesołowska, Janina Ochojska, Maja Staśko, Ewa Raczyńska, Katarzyna Kotula, Dorota Łaboda, Joanna Keszka.

Wydarzeniu towarzyszyć będą dodatkowe atrakcje.

- 8 listopada o godz. 18 odbędzie się przedpremierowy pokaz filmu „Simona Kossak" z dyskusją po seansie (Dolnośląskie Centrum Filmowe, ul. Piłsudskiego 64A).
- 9 listopada o godz. 19 dla wszystkich uczestniczek i uczestników Kongresu zaśpiewa Renata Przemyk.

W tym roku 9 listopada to będzie dzień pełen inspirujących debat i spotkań z liderkami zmian. IV Dolnośląski Kongres Kobiet odbędzie się we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia, ul. Wystawowa 1. Wstęp jest bezpłatny, ale obowiązuje rejestracja na stronie aapp.evenea.pl/event/ivdolnoslaskikongreskobiet.

Wydarzenie zapewnia pełną dostępność architektoniczną, pętlę indukcyjną oraz tłumaczenie na Polski Język Migowy (PJM).

Jak realizowane są projekty z WBO we Wrocławiu

W poprzednim numerze poznaliśmy zwycięzców tegorocznej edycji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Dziś przyglądamy się temu, jak wygląda realizacja projektów z WBO. Zobaczymy, które udało się oddać szybko, których realizacja wciąż trwa. A szczególnie przyjrzymy się tym trudniejszym inwestycjom.

Maciej Wołodko

Od początku działania budżetu obywatelskiego we Wrocławiu (czyli od 2013 roku) do października 2024 roku do wykonania skierowanych zostało 485 projektów. Ich łączna wartość to ponad 290 mln zł. 413 z nich jest już zrobionych. A co z pozostałymi 72? Są wśród nich takie, które czekają na szczęśliwy finał latami. To, niestety, skomplikowane historie. Poznajmy kilka z nich.

Jezioro, staw czy urządzenie wodne?

Wydawać by się mogło, że odpowiedź na to pytanie nie ma wielkiego znaczenia. Ale dla prawników oraz projektu „Rewitalizacja jeziora na osiedlu Pawłowice" (projekt nr 320 z 2019 roku) ma kolosalne. Dawna poniemiecka glinianka zalana została kiedyś wodą. Nikt nie uregulował jednak jej stanu prawnego. W ramach projektu dno zbiornika miało zostać oczyszczone z mułu i gliny. Ponadto, by nie wysychał, specjalną rurą doprowadzana miała być deszczówka.

By położyć taką rurę, potrzebne jest pozwolenie wodno-prawne z Wód Polskich. Jego wydanie zostało wstrzymane, bo... niejasny jest status zbiornika. W sądzie trwa spór o to, czy jest to jezioro, staw czy urządzenie wodne. Bez tego ustalenia nic nie można zrobić.

Jak dowiedzieliśmy się w Zarządzie Zieleni Miejskiej, niezależnie od rozstrzygnięcia, zasilanie zbiornika deszczówką jednak będzie mogło zostać wykonane. Procedura wydania pozwolenia wodno-prawnego jest jednak na ten moment wstrzymana. I trzeba czekać. Na razie poprawiane są warunki fizyko-chemiczne zbiornika, m.in. poprzez podawanie kolejnej dawki specjalnej glinki.

Kolej nie sprzedała działki

Park Henrykowski (WBO 2019, 2020 i 2021) miał powstać między Hubami, Tarnogajem i Przedmieściem Oławskim. Miasto tylko dzierżawi od PKP działkę, ale nie ma gwarancji, że po zainwestowaniu środków publicznych, teren nie zostanie zamknięty dla mieszkańców lub nawet sprzedany. W lutym 2023 roku gmina zaproponowała PKP kupno terenu pod park. Kolejarze zwlekają jednak z decyzją. – Chcemy mieć pewność, że po zakończeniu inwestycji, mieszkańcy będą mogli swobodnie korzystać z tego terenu – zaznacza Magdalena Wdowiak-Urbańczyk, dyrektor Departamentu Spraw Społecznych.

Prace nad budową parku jeszcze się nie rozpoczęły. Rozmowy z koleją cały czas trwają.

Tu brakowało drogi, ale jest happy end

Podwórko im. Wszystkich Mieszkańców – Replay to projekt wybrany w głosowaniu WBO 2018. Na remont dużego wnętrza podwórzowego pomiędzy ulicami: Komuny Paryskiej, Mierniczą, Łukasińskiego i Prądzyńskiego na Przedmieściu Oławskim zagłosowało wówczas 1488 osób.

Tutaj problemem okazał się brak dostępu do drogi publicznej. Właściciel jedynej nieruchomości, przez którą można było poprowadzić drogę dojazdową, nie wyraził zgody, by szła ona przez jego teren. Konieczne stało się m.in. pozyskanie dwóch garaży, wyburzenie ich i inne poprowadzenie drogi. Ostatecznie inwestycja ruszyła w kwietniu tego roku. Decyzją prezydenta Wrocławia, remont obejmie nie jedną (tę którą obejmował projekt WBO), a obie części tego dużego podwórza. Pierwszy etap rewitalizacji będzie kosztował ok. 3,6 mln zł, a część pieniędzy (około 750 tys. zł) pochodzi z WBO). Ten etap prac powinien zakończyć się w lutym 2025.

TOMASZ HOŁOD

Park Rekreacyjny Mikołowska na Strachocinie – wybrany w WBO 2023, ukończony w 2024 roku

Dwanaście wycofanych

Od początku WBO, 12 projektów (niecałe 2,5 proc.) zostało – z różnych przyczyn – wycofanych z realizacji. Taki los spotkał m.in. projekt nr 260 z WBO 2017: „Budki dla kotów wolno żyjących we Wrocławiu". Otwarty konkurs na realizację tego zadania ogłaszany był trzykrotnie. Nie wpłynęła jednak żadna oferta. Po konsultacji z Liderem projektu oraz członkami Grupy Dialogu Społecznego ds. zwierząt w mieście, projekt został wycofany.

W realizacji są 72 projekty

To niecałe 15 proc. inwestycji ze wszystkich edycji. Są wśród nich zarówno te z WBO 2024 (19 projektów), jak i starsze. Wiele inwestycji powstaje w ciągu 2-3 lat od głosowania. W pierwszej kolejności zwycięski projekt jest konsultowany z jego Liderem, tak by nadać mu ostateczny kształt. Następnie przygotowywana jest dokumentacja techniczna. Kiedy ta jest gotowa, ogłaszany jest przetarg na realizację. Wszystkie procedury muszą być realizowane zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych.

Zrobione w ciągu jednego roku

Czasami udaje się zrobić to szybciej. To możliwe w przypadkach, kiedy dokumentacja projektowa powstała już wcześniej. Tak było m.in. ze skateparkiem na Bartoszowicach (wybrany w WBO 2020, ukończony w 2021) czy drugim etapem Parku Rekreacyjnego Mikołowska na Strachocinie (wybrany w WBO 2023, ukończony w 2024).

Park przy Mikołowskiej miał to szczęście, że pełna dokumentacja opracowana została w ramach wcześniejszych edycji WBO. Dzięki temu, po wygranej w głosowaniu, od razu można było ogłosić przetarg na jego wykonanie.

Niecodzienna historia zdarzyła się także ze skateparkiem. Rok wcześniej (w WBO 2019) zabrakło mu do zwycięstwa tylko 20 głosów. Lider projektu nie dał za wygraną i... przekonał do działania prezydenta miasta. Zgodnie z jego decyzją, wyprzedzająco zlecono wykonanie dokumentacji projektowej skateparku. Tym sposobem, gdy projekt w następnym (2020) roku wygrał głosowanie, od razu można było przystąpić do jego realizacji.

Dokładają więcej pieniędzy

Warto wspomnieć także o projektach, które wykonano w szerszym zakresie i za większe pieniądze, niż wynikałoby to z samego WBO. To nie tylko podwórko im. Wszystkich Mieszkańców. Możliwości takie dają Zielony Mecenat, środki unijne i gminne.

Dzięki wpłatom deweloperów i prywatnych firm w ramach Zielonego Mecenatu, w zakresie wykraczającym poza WBO zrealizowano m.in. Psi wybieg w Sercu Szczepina (WBO 2018), skwer Schaurona na Nowych Żernikach (WBO 2022 i 2023) czy rewitalizację skweru Bocheńskiego na osiedlu Plac Grunwaldzki (WBO 2017). Projekty takie, jak Smocze Uroczysko na Swojczycach (WBO 2021) czy Żernicki Park Sportu i Rekreacji (WBO 2017, 2018 i 2022) finansowane były – oprócz środków WBO, także z Funduszu Osiedlowego i środków unijnych.

Do projektów z WBO w uzasadnionych przypadkach dokładają też czasem Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Zasobu Komunalnego czy Wrocławskie Mieszkania. W ten sposób realizowany jest większy zakres prac.

Nowe płatne miejsca od 4 listopada

Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta informuje, że w związku z zakończeniem przebudowy chodnika w ulicy Radosnej od 4.11 na miejscach tych zaczną obowiązywać opłaty. Ulica ta znajduje się na terenie osiedla Powstańców Śląskich. Wyznaczonych jest 50 miejsc, których obsługę zapewnią 2 parkomaty. Jest to podstrefa XIV.

Z kolei na ulicy Grabiszyńskiej strefa SPP została uzupełniona o 6 miejsc postojowych w zatoce pomiędzy ulicami Kolejową a Szpitalną, w podstrefie IX. Miejsca te obsłuży jeden parkomat i one również zostaną objęte opłatami od 4.11.

Zmiany ruchu na Żmigrodzkiej

Od 24.10 na ulicy Żmigrodzkiej na wysokości nru 93 mogą występować lokalne zajęcia jezdni oraz chodnika związane z budową drogi dojazdowej do inwestycji deweloperskiej. W 1. etapie organizacja ruchu zastępczego dotyczyć będzie chodnika, ruch pieszy zostanie skierowany przez plac budowy. Inwestycję dla dewelopera realizuje firma GM Roads Polska. Prace polegające na budowie jezdni i chodnika z oświetleniem potrwają do 2026 r.

20. urodziny mostu Milenijnego

Most Millenijny został oddany do użytku 20 lat temu: 29.10.2004 r. Był pierwszym mostem przez Odrę zbudowanym od czasów powojennej odbudowy Wrocławia. Przez kolejne sześć lat ułatwiał dotarcie na Osobowice, ale nie był aż tak kluczowy, jak obecnie. W 2010 r. stał się elementem śródmiejskiej obwodnicy miasta, a także Drogi Krajowej nr 5. Obiekt zaprojektował dr inż. Marek Jagiełło. Konstrukcja łącznie z wiaduktami ma 923,5 m długości, i 25 m szerokości. Budowa kosztowała 140 mln zł.

Balonowa zaczyna być na dobrej drodze

Balonowa na Gądowie Małym jest teraz jednokierunkowa na czas wymiany nawierzchni. Objazdy obowiązują od 26.10 przez miesiąc. Balonowa to kolejna ulica osiedlowa remontowana w programie Wrocław na Dobrej Drodze.

Błażej Organisty

ZDIUM WROCŁAW

Na ul. Balonowej zniszczony asfalt zostanie zastąpiony dwiema warstwami nowego, wzmocnionymi siatką (zdj. w kółku); prace też trwają na ul. Kuronia

Program Wrocław na Dobrej Drodze polega na wymianie lub położeniu nowej nawierzchni na 16 osiedlowych ulicach. Program swoim zakresem obejmuje też chodniki i zatoki przystankowe. W ramach programu na ulicach dodatkowo zostaną zamontowane nowe elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Efektem tych prac będzie nowa i bezpieczniejsza infrastruktura drogowa, z której mieszkańcy będą korzystać przez długie lata.

Roboty na Gądowie

Ulica Balonowa, na osiedlu Gądów-Popowice Południowe, jest 13. w serii. Remont rozpoczął się w sobotę 26 października, a wraz z nim nastąpiła zmiana organizacji ruchu. Przez około czterech tygodni (do 23 listopada) ulica będzie jednokierunkowa na odcinku od Bystrzyckiej do Horbaczewskiego. W drugą stronę trzeba będzie jeździć objazdem ulicami Horbaczewskiego i Bystrzycką.

Co będzie wymienione?

Długość odcinka przeznaczonego do remontu to 740 m. W tym czasie zniszczony asfalt zostanie zastąpiony dwiema warstwami nowego. Pomiędzy nimi położona będzie siatka wzmacniająca.

Zrobione: Brodzka na Praczach Odrzańskich, Lechitów na Kowalach, Czesława i Oławska na Starym Mieście, Bierutowska na Psim Polu-Zawidawiu i Marszowicka na Leśnicy.

W trakcie: Kuronia na Hubach-Gostyńska na Psim Polu-Zawidawiu, Na Grobli na Przedmieściu Oławskim, Kozanowska na Kozanowie, Racławicka na Krzykach-Partynicach, Ołtaszyńska na Ołtaszynie.

W kolejce: Bezpieczna na Różance, Wolska na Leśnicy i Mościckiego na Bieńkowicach.

Wykonawcą jest GM Roads Polska, a koszt to 1,9 mln zł. Zadanie prowadzi Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu.

Nowe drogi rowerowe we Wrocławiu

Urzędnicy wybrali projektanta drogi dla rowerów na fragmencie ulic: Zwycięskiej i Strachowskiego. Trasa powstanie na styku osiedli Krzyki-Partynice i Ołtaszyn, od pętli autobusowej przy Zwycięskiej do skrzyżowania Strachowskiego i Pszczelarskiej.

WROCLAW.PL

Przebieg planowanej ścieżki na Zwycięskiej i Strachowskiego

Bartosz Chochołowski

Zaprojektowane zostaną przejazdy rowerowe na skrzyżowaniu z ulicami Agrestową i Obrońców Poczty Gdańskiej. Nowe drogi rowerowe na Partynicach i Ołtaszynie w przyszłości połączą się z istniejącą infrastrukturą, zarówno od strony ulicy Zwycięskiej, jak i Parafialnej.

Wykonawca, od momentu podpisania umowy, będzie miał 12 miesięcy na przygotowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń do rozpoczęcia inwestycji. Koszt projektu to 311 tys. zł.

Powstanie też nowa porządna droga rowerowa na Kleczkowie. Dla niej urzędnicy jeszcze szukają projektanta.

Biec ma wschodnią stroną ulicy Trzebnickiej od wiaduktu kolejowego do mostów Trzebnickich. Będzie dwukierunkowa o dobrej, równej nawierzchni. Powstaną także nowe przejścia przez ulicę, a nawet nowy przystanek. Zmodernizowany zostanie też odcinek pod samym wiaduktem. To są założenia, którym sprostać będzie musiał projektant. Miasto ogłosiło właśnie przetarg na wykonanie dokumentacji.

Modernizacja zajezdni Borek została zakończona

Najnowocześniejsza i największa zajezdnia tramwajowa MPK Wrocław stała się jeszcze nowocześniejsza i jeszcze większa. Choć zajmuje cały czas ten sam obszar, mieści teraz o 23 tramwaje więcej. Zrobiono to dzięki przebudowie układu torowego i wybudowaniu nowych torowisk. Powstała też nowa hala do obsługi pojazdów.

Bartosz Chochołowski

Dla sąsiadujących z obiektem mieszkańców istotną zmianą jest wysoki na 5 m i ciągnący się przez 215 m ekran akustyczny. Zajezdnia budzi się do życia znacznie wcześniej niż większość z nas i późno zasypia. Teraz jej funkcjonowanie jest mniej uciążliwe dla sąsiadów.

Po co MPK większy obiekt?

Zajezdnia Tramwajowa Borek – tak brzmi jej oficjalna nazwa – jest przy ul. Powstańców Śląskich 209. Po przebudowie mieści 130 tramwajów. Niemały wysiłek jej przebudowy – koszt to 50 mln zł – był konieczny w związku z powiększaniem floty MPK.

Przewoźnik potrzebuje więcej tramwajów do obsługi nowych linii, które od wiosny minionego roku kursują przez Popowice, a od późnego lata 2023 roku – na Nowy Dwór. Zakupił więc 46 Moderusów Gamma, a także 40 Pes 146N.

Remont trwał od 2022 roku. Teraz zajezdnia może pochwalić się nie tylko większą pojemnością, ale i nowymi rozwiązaniami i udogodnieniami zarówno dla pojazdów, jak i pracowników MPK Wrocław. Co się zmieniło:

JANUSZ KRZESZOWSKI

Zmodernizowana Zajezdnia Tramwajowa Borek przy ul. Powstańców Śląskich z lotu ptaka

- nastąpiła przebudowa i rozbudowa wjazdów i wyjazdów na teren zajezdni;
- powstała hala biurowa zapewniająca pracownikom lepsze warunki pracy;
- mieści teraz o 23 składy tramwajowe więcej;
- wybudowano halę obsługi codziennej;
- wybudowano dodatkowy magazyn do przechowywania części zamiennych;
- wybudowano zbiornik pożarowy;
- przebudowano infrastrukturę podziemną.

Bezpieczniej i wygodniej

Tramwaje po zakończeniu pracy są sprzątane, ale też przechodzą szybki przegląd i drobne naprawy. Dzieje się to w hali obsługi codziennej. Na poważne remonty przeznaczona jest inna hala. W nowej hali obsługi codziennej są nowoczesne stanowiska wyposażone w bezpieczny dostęp do dachów pojazdów – tam znajduje się spora część aparatury niskopodłogowego tramwaju. A głębokie kanały rewizyjne umożliwią wygodną pracę przy wózkach.

– Bezpieczeństwo pracowników jest dla nas priorytetem, dlatego pomost roboczy został uziemiony i uszyniony. Ponadto wykonane zostały barierki zabezpieczające pracowników przed upadkiem w strefie pracy na dachu oraz powstało automatyczne wyłączanie zasilania trakcji przy wejściu na podest – wyjaśnia Witold Woźny, prezes MPK Wrocław.

To jeszcze nie koniec

Część prac związanych z modernizacją zajezdni Borek potrwa do przyszłego roku. – Czeka nas jeszcze przebudowa układu torowego pomiędzy szlakiem a zajezdnią, modernizacja układu zasilania zajezdni, przebudowa monitoringu. Zadbamy też, aby pojawiło się więcej zieleni – dodaje prezes MPK Wrocław.

Koszt modernizacji zajezdni to 49 437 993 zł brutto.

Remont na Wilczej za 10 mln zł idzie pełną parą

To największa inwestycja, jaką Wrocławskie Mieszkania prowadzą obecnie w swoich budynkach. Prace postępują zgodnie z harmonogramem, ale jeszcze sporo zostało do wykonania.

Agata Zięba

Trzyklatkowy budynek przy ul. Wilczej 1/3/5 zostanie gruntownie wyremontowany. Cała inwestycja znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Alei Wielkiej Wyspy, a odnowione gminne mieszkania doskonale wpiszą się w modernizowaną przestrzeń. Do prac dodano także zagospodarowanie przyległego terenu.

– Powstanie tu wnętrze podwórzowe z niewielkim placem zabaw, miejscami parkingowymi i wiatą śmietnikową. Pojawią się nowe nasadzenia oraz ogród deszczowy w celu zapewnienia odpowiedniej retencji wód opadowych – wyjaśnia Katarzyna Galewska z Wrocławskich Mieszkań.

Prace idą pełną parą. Wykonano już: nowe przyłącza wodno-kanalizacyjne dla budynków, izolację ścian fundamentowych, skuto także tynki w lokalach. Rozpoczęto też rozprowadzanie wewnętrznych instalacji. Wykonano nową konstrukcję dachu. Obecnie trwają prace przygotowawcze pod montaż pokrycia. Na elewacjach natomiast zostało rozstawione rusztowanie i trwa skuwanie tynków, oczyszczanie i odgrzybianie

Zakres prac docelowo obejmuje: przebudowę lokali (było ich 24, a po remoncie będzie 27), remont klatek schodowych, remont poszycia dachowego wraz z ociepleniem, wymianę instalacji.

Dodatkowo na dachu zostaną zamontowane panele fotowoltaiczne, a w miejsce pieców wstawione grzejniki elektryczne. Koszt inwestycji to ponad 10 mln zł, z czego ponad 8 mln zł pochodzi ze środków krajowych (z Banku Gospodarstwa Krajowego).

Remont zakończy się w maju przyszłego roku. Lokale po wyremontowaniu zasilą mieszkaniowy zasób Gminy Wrocław i będą służyć realizacji zadań własnych Gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych.

TOMASZ HOŁOD

Przy ul. Wilczej 1/3/5 do wyremontowania jest prawie 1000 mkw.

To nie koniec zielonych inwestycji we Wrocławiu

Zarząd Zieleni Miejskiej poinformował 22 października o kolejnych planach związanych z zazielenianiem naszego miasta. Pierwsze prace przy ul. Krowiej – tuż obok placu Nowy Targ, już się rozpoczęły. Gdzie następne? Parki kieszonkowe powstaną przy Kołłątaja i Kościuszki, Kołłątaja i Podwala, zieleń wyrośnie też na Pułaskiego.

Paulina Falkiewicz

W ramach zadania „Rozszczelnienie nawierzchni w pasach drogowych – plan nasadzeń drzew i krzewów – Stare Miasto" rozpoczął się kolejny etap zazielenienia Wrocławia.

Zielono na Krowiej

Na początek przy ul. Krowiej, tuż obok placu Nowy Targ. Na nieco ponad 260 mkw. zamiast płytek chodnikowych zostaną posadzone dwie gledicze trójcierniowe „Skyline", czyli drzewa nawiązujące do zieleni na placu Nowy Targ. – Do tego planowane są krzewy: hortensja bukietowa (34 sztuk), śnieguliczka (41 sztuk) i barwinek pospolity (186 sztuk). Całości dopełnią byliny: liriope szafirkowata (56 sztuk) i brunera wielolistna (40 sztuk) – wyjaśnia Marek Szempliński, rzecznik Zarządu Zieleni Miejskiej. Park kieszonkowy przy ul. Krowiej będzie kosztował ok. 106 tys. zł.

– Zamiana betonu na powierzchnie biologicznie czynne jest kluczowa dla naszego życia przynajmniej z dwóch względów. Po pierwsze, poprawiamy komfort naszego życia – przyjemniej jest żyć w zieleni, gdzie chłodniej, gdzie cień, ptaki, owady i szmer. Każdego, kto obserwował zazielenienie placu Nowy Targ, 100 metrów od miejsca, gdzie się znajdujemy, nie trzeba o tym przekonywać. Jednak waga drugiego powodu, jakim jest przeciwstawianie się zmianom klimatu, zwłaszcza po wrześniowych powodziach, jest także nie do przecenienia – mówi Katarzyna Szymczak-Pomianowska, dyrektor Departamentu Strategii i Zrównoważonego Rozwoju UMW.

PM PROJEKT

Przy ulicy Krowiej zaczęły się nasadzenia, które będą nawiązywały do pobliskiego placu Nowy Targ

Dwa parki kieszonkowe i zielony parking

W trakcie realizacji jest już także park kieszonkowy na rogu ulic Kołłątaja i Kościuszki (koszt: 150 tys. zł), a na rozpoczęcie czeka park kieszonkowy na rogu Kołłątaja i Podwala (koszt: 107 tys. zł).

To jednak nie koniec, w planach na najbliższy miesiąc jest także przebudowa parkingu na ul. Pułaskiego. Ocieni go 14 platanów klonolistnych, obok których zostanie posadzonych ponad 3 tys. krzewów.

Tu warto wspomnieć, że do wprowadzenia zieleni nie wystarczy zerwanie betonu i sprowadzenie sadzonek.

– Każdą taką zamianę musi poprzedzić normalny projekt i towarzyszące mu uzgodnienia. Nie zawsze da się posadzić drzewa, a często ich wprowadzenie wymaga wielu zmian. Na Pułaskiego choćby, obok każdego drzewa muszą być przerobione dwa miejsca parkingowe, ponieważ dla każdego platana niezbędna jest gleba, w której będą mogły rosnąć – tłumaczy z-ca dyrektora ds. inwestycji z Zarządu Zieleni Miejskiej Joanna Koniecka-Pasierska.

WBO na Tarnogaju

Wkrótce ruszą również zadania z programu „Zielony Tarnogaj – roboty budowlane związane z nasadzeniami na obszarze Tarnogaju" w ramach WBO. Na początek utwardzenie powierzchni gruntu wraz z montażem małej architektury w miejscu publicznym i założeniem zieleni przyulicznej przy ul. Gazowej i ul. Międzyleskiej.

Pracownicy MPWiK pomagają hospicjum dla dzieci

Zespół MPWiK składa się z ponad 800 osób, a każda z nich ma swoje pasje i zainteresowania. Jak się okazuje – realizując hobby, można także pomagać. Dzięki wyzwaniu rowerowemu, które organizuje dla pracowników miejska spółka, na rzecz Fundacji „Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci" wykręcili 179 tys. km i 5 tys. zł.

MPWiK

Dyrektor Wrocławskiego Hospicjum dla Dzieci z pracownikami MPWiK podczas przekazania czeku

Redakcja

Od 2018 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu organizowane jest wyzwanie rowerowe. Od 1 maja do 30 września każdy chętny pracownik rejestruje się w aplikacji, która zlicza i sumuje kilometry wykręcone na rowerze.

– Taka rywalizacja ma same plusy. W ten sposób nie tylko dbamy o własne zdrowie, ale jednocześnie promujemy ekologiczne formy transportu. Dodatkowo, jeździmy w szczytnym celu – to pracownicy wybierają fundację, której chcą pomóc – mówi Przemysław Gałecki, wiceprezes MPWiK.

W tegorocznym wyzwaniu udział wzięło 149 osób. Przez 5 miesięcy przejechali łącznie 179 009 km. To tak jakby okrążyli Ziemię prawie 4,5 razy. Pierwsze miejsce zajęła pani Stanisława, która przejechała 7 491 km, kolejne panowie: Jan z wynikiem 7 368 km i Adam, który pokonał dystans 6 034 km.

Co roku w MPWiK ustalany jest próg kilometrów do przejechania. W tym roku wynosił 120 000 km, a „wyjeżdżone" 5000 zł zostało przekazane Fundacji „Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci". Symboliczny czek odebrała jego dyrektor Agnieszka Wojtków-Zielińska. Pod opieką Fundacji jest obecnie 76 dzieci nieuleczalnie i przewlekle chorych.

Przedłuż ważność grobów – masz na to trzy lata

Jeśli na grobie znalazłeś kartkę z informacją, że jest przeznaczony do likwidacji, oznacza to, że mógł stracić ważność i miejsce pochówku trzeba opłacić. Dotyczy to każdego rodzaju grobu.

Magdalena Pasiewicz

Za komunalne cmentarze we Wrocławiu odpowiada Zarząd Cmentarzy Komunalnych i w przypadku braku opłaty za konkretne miejsce pochówku zlikwiduje grób. Ale najpierw o tym poinformuje. Wywieszona zostanie kartka z odpowiednią informacją o zbliżającym się terminie opłaty. Gdy nikt z rodziny zmarłego nie zgłosi się, aby płatność uregulować, grób zostanie zlikwidowany po trzech latach.

Jak wygląda likwidacja?

Jeśli po upływie 20 lat od zawarcia przez zarząd cmentarza umowy z dysponentem grobu, nie zostanie dokonana kolejna opłata, zostanie on zlikwidowany po 3 latach od kiedy utracił ważność. Przez ten czas są przypomnienia lub informacja o likwidacji. Decyzję taką podejmuje zarząd cmentarza w sytuacji, gdy nikt z rodziny czy znajomych nie uiści opłaty na kolejny okres użytkowania.

W przypadku podjęcia decyzji o likwidacji usuwane są zewnętrze elementy mogiły, takie jak płyty nagrobne, tablice, krzyże. Wnętrze grobu pozostaje nienaruszone. Przyjmuje się, że po okresie 20 lat zawartość grobu ulega całkowitej mineralizacji (rozłożeniu i rozpadowi). Pochówek nowej osoby polega na umieszczeniu jej w grobie bez usuwania szczątków poprzedników (na wniosek osoby dokonującej pochówku).

Jak sprawdzić ważność?

Datę ważności grobu sprawdzić można na stronie internetowej: **wro.news/ZarzadCmentarzyKomunalnych**

Potrzebne będzie imię i nazwisko pochowanej, cmentarz osoby i rok pochówku. Po wprowadzeniu tych danych wyszukiwarka pokaże dokładną lokalizację grobu i datę ważności, po której należy wnieść opłatę za przedłużenie. Data ważności wyświetli się na czerwono, jeśli grób stracił ważność.

Jak przedłużyć ważność?

Jeśli na grobie, gdzie pochowani są nasi bliscy, znalazła się kartka z informacją o braku opłaty, należy ją niezwłocznie uregulować. Wpłata jest jednorazowa. Wykonać można ją na kilka sposobów:

WROCŁAW.PL

Datę ważności grobu można sprawdzić w internecie na stronie wro.news/ZarzadCmentarzyKomunalnych

- w biurze na cmentarzu (wszystkie opłaty) – gotówka (do 15 tys. zł) lub karta płatnicza,
- gotówkę wpłacić można w: banku, Poczcie Polskiej lub innej firmie świadczącej usługi pośrednictwa finansowego,
- przelew (tylko opłata za przedłużenie ważności grobu) – dane do przelewu dostępne są na stronie internetowej Zarządu Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu: **zck.wroc.pl**

Ile kosztuje opłata za grób przy pierwszym pochówku?

Cennik dotyczy trumny ze zwłokami lub szczątkami ludzkimi i urn – na okres 20 lat: ■ w grobie ziemnym zwykłym jednomiejscowym oraz miejscu rezerwowym, bez prawa budowy grobu murowanego – 1300 zł, ■ w grobie ziemnym głębinowym dwumiejscowym (w pionie), bez prawa budowy grobu murowanego – 1800 zł, ■ w grobie ziemnym rodzinnym dwumiejscowym (w poziomie), bez prawa budowy grobu murowanego – 2200 zł.

› **Cały artykuł: wro.news/CennikGrobow**

Skorzystaj z wyszukiwarki grobów w internecie

Nie wiesz, gdzie pochowano Twojego bliskiego? A może za każdym razem, kiedy odwiedzasz cmentarz, masz problem z odnalezieniem właściwego grobu? Spróbuj poszukać w sieci.

Redakcja

Znalezienie właściwego grobu na cmentarzu we Wrocławiu jest problematyczne nie tylko 1 listopada, kiedy jest tu tłum ludzi. Czasami po prostu nie ma się pojęcia, gdzie bliski został pochowany. Na szczęście istnieją szybsze sposoby na znalezienie odpowiedniego grobu niż szukanie go na własną rękę na cmentarzu.

Wystarczy wpisać imię i nazwisko zmarłego, ewentualnie cmentarz lub rok pochówku, co pozwoli na szybsze znalezienie właściwego grobu. Po uzyskaniu wyników w wyszukiwarce grobów we Wrocławiu otrzymujemy dane takie jak: ■ data narodzin i śmierci, ■ datę pochówku, ■ datę ważności grobu, ■ numer pola, grobu i rząd, ■ nazwę osiedla.

Inne wyszukiwarki grobów, z których możecie skorzystać, to: **Wyszukiwarka Grobów Parafialnych, Web Cmentarz, Grobonet**.

Osoby używające na co dzień telefonów mogą również zainstalować na nich aplikację pełniącą rolę wyszukiwarki. Są to np. Grobonet, Cmentarz GPS czy Polskie Cmentarze.

Proponujemy wyszukiwarkę grobów we Wrocławiu znajdującą się na stronie Zarządu Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu: **wro.news/ZarzadCmentarzyKomunalnych**

Film dla osób głuchych, tłumaczący działanie Wyszukiwarki Grobów we Wrocławiu, znajdziesz skanując poniższy QR kod.

TOMASZ HOŁOD

Jeśli chcesz odnaleźć konkretny grób, sprawdź jego usytuowanie

KOMUNIKACJA NA Wszystkich Świętych

Od soboty 26.10 obowiązuje zakaz zatrzymywania się pojazdów w bezpośrednim sąsiedztwie cmentarzy. Na trasy wyruszy aż 9 specjalnych linii tramwajowych i 7 specjalnych linii autobusowych. Sprawdź, jak będą kursować w okolice wrocławskich cmentarzy do niedzieli 3.11.

Bartosz Chochołowski

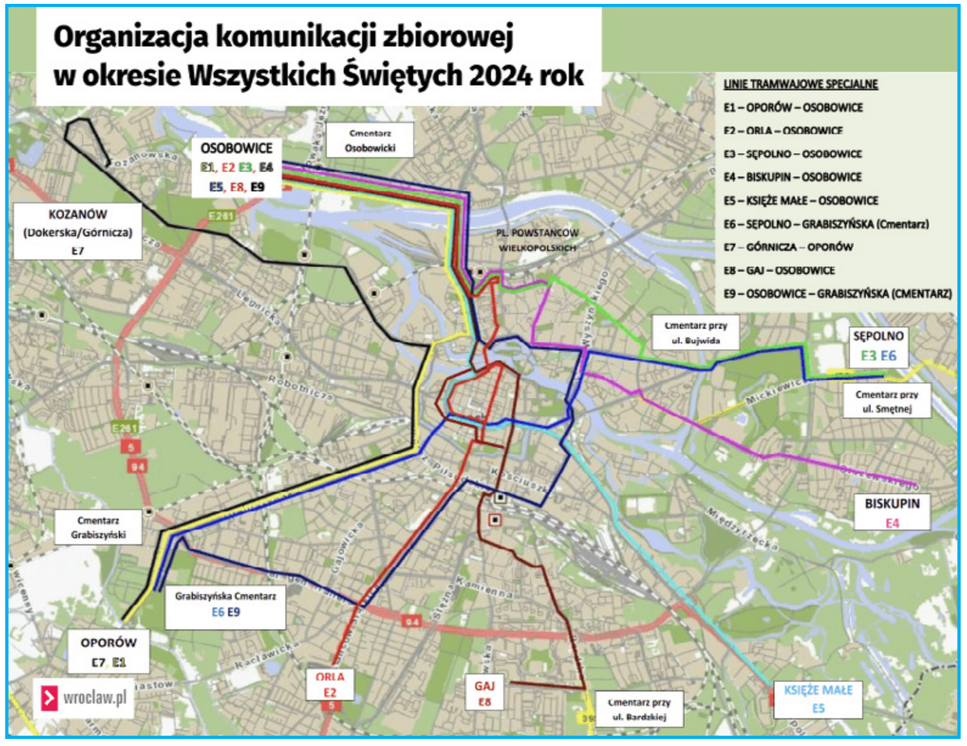

W piątek 1.11 w okolicach cmentarzy będzie dużo policjantów, strażników miejskich, a także funkcjonariuszy nadzoru ruchu MPK. Dopilnują, aby mimo ogromnego natężenia ruchu aut, pieszych i pojazdów komunikacji miejskiej również kierowcy mogli dotrzeć jak najbliżej nekropolii.

Część sygnalizacji świetlnych w bezpośrednim rejonie cmentarzy będzie pracować w trybie „światło żółte pulsujące". Należy zwracać uwagę na oznakowanie, bo w większości przypadków zostało zmienione.

Jak dojechać na cmentarze?

■ Cmentarz Osobowicki
Od soboty 26.10 w rejonie cmentarza Osobowickiego na ul. Łużyckiej obowiązuje ograniczenie w parkowaniu pojazdów. Dla komunikacji indywidualnej został udostępniony parking niestrzeżony na 250 miejsc postojowych, który znajduje się pomiędzy cmentarzem a nasypem kolejowym. W piątek 1.11 będą zamknięte dla kierowców (z wyjątkiem pojazdów komunikacji zbiorowej i TAXI) następujące ulice: Osobowicka – na odcinku od mostu Osobowickiego do mostu Milenijnego, Bezpieczna, Łużycka, Jugosłowiańska i przyległe ulice osiedla Różanka, Władysława Reymonta – na odcinku od Kleczkowskiej do ul. Na Polance dla kierunku wyjazdu z miasta. Postój TAXI wyznaczono na ul. Osobowickiej przed skrzyżowaniem z ul. Łużycką.

W piątek 1.11 na moście Milenijnym na odcinku od Popowickiej do Osobowickiej (kierunek od Popowickiej) prawy pas ruchu funkcjonować będzie wyłącznie jako pas dla komunikacji autobusowej. Na ul. Kleczkowskiej od ul. Reymonta do ul. Struga zostanie wprowadzony jeden kierunek ruchu. Dla potrzeb komunikacji indywidualnej – parking na terenie Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych przy ul. Obornickiej. Czynny będzie od 31.10 do 1.11 w godz. 7–20. Parking jest bezpłatny.

Jak dojechać na parking przy cmentarzu Osobowickim?

- Z północy (Poznań, Leszno): ul. Żmigrodzką, obwodnicą śródmiejską, ul. Obornicką.
- Z południa (Jelenia Góra, Kudowa–Zdrój, Wałbrzych): m. Uniwersyteckim, ul. Drobnera, ul. Probusa, ul. Trzebnicką, m. Trzebnickim, ul. Żmigrodzką, ul. Broniewskiego, ul. Obornicką.
- Z zachodu (Zielona Góra, Lubin): ul. Kosmonautów, ul. Lotniczą, obwodnicą śródmiejską, m. Milenijnym, ul. Obornicką.
- Ze wschodu (Opole, Oława): m. Uniwersyteckim, ul. Drobnera, ul. Probusa, ul. Trzebnicką, m. Trzebnickim, ul. Żmigrodzką, ul. Broniewskiego, ul. Obornicką.

■ Cmentarz Grabiszyński
Od soboty 26.10 teren przy bramie bocznej cmentarza przeznaczony jest dla potrzeb pętli autobusowej. W poniedziałek 28.10 dla potrzeb kiermaszu świątecznego zamknięta została dla ruchu kołowego część jezdni bocznej ul. Grabiszyńskiej naprzeciwko bramy głównej cmentarza.

W piątek 1.11 zamknięta będzie dla ruchu kołowego (z wyjątkiem komunikacji zbiorowej i TAXI) ul. Grabiszyńska od Ostrowskiego do Jordanowskiej. Wprowadza się jeden kierunek ruchu dla komunikacji indywidualnej na Ostrowskiego od Grabiszyńskiej do łącznika Ostrowskiego i Klecińskiej. Ul. Ostrowskiego pozostaje dwukierunkowa wyłącznie dla pojazdów komunikacji zbiorowej. Postój TAXI wyznaczono przy ul. Fiołkowej. Przystanek końcowy (pętla) autobusowych linii specjalnych – przy ul. Grabiszyńskiej – brama boczna cmentarza.

■ Cmentarz Kiełczowski
1.11 wprowadzony będzie jeden kierunek ruchu na łączniku przy cmentarzu od ul. Kiełczowskiej do Bierutowskiej z możliwością jednostronnego parkowania.

■ Cmentarz św. Rodziny
Od 28.10 z powodu kiermaszu świątecznego zamknięty jest dla samochodów sięgacz ul. Smętnej do bramy wjazdowej cmentarza. 1.11 zamknięte dla ruchu kołowego będą ulice: Smętna, Narcyzy Żmichowskiej, Emilii Plater, Partyzantów – na odcinku od Monte Cassino do Smętnej.

■ Cmentarz św. Wawrzyńca
Od 28.10 dla potrzeb kiermaszu świątecznego zamknięta jest dla samochodów ul. Bujwida na odcinku od Sopockiej do wjazdu na teren ogródków działkowych. 1.11 zamknięte dla ruchu kołowego będą następujące ulice: Bujwida od Sienkiewicza do wjazdu na teren ogródków działkowych, Sopocka, Liskego, Czerwonego Krzyża.

■ Cmentarz św. Ducha, ul. Bardzka
Dla potrzeb komunikacji indywidualnej w rejonie cmentarza zorganizowany zostanie parking płatny na terenie przy ul. Buforowej 2. 1.11 na ul. Morwowej zostanie wprowadzony jeden kierunek ruchu od ul. Bardzkiej do ul. Ziębickiej. Część jezdni ul. Morwowej przeznaczona zostanie do parkowania pojazdów.

■ Cmentarz przy ul. Złocieniowej
1.11 zamknięty zostanie ślepy odcinek drogi dojazdowej do cmentarza od strony ul. Starodębowej i ul. Przylaszczkowa od strony ul. Malwowej. Bądźcie uważni. Zmiany będą też w pobliżu cmentarzy przy ulicach: Jerzmanowskiej, Trzmielowickiej, Zabrodzkiej, Gorlickiej, Działkowej, Kiełczowskiej, Brodzkiej.

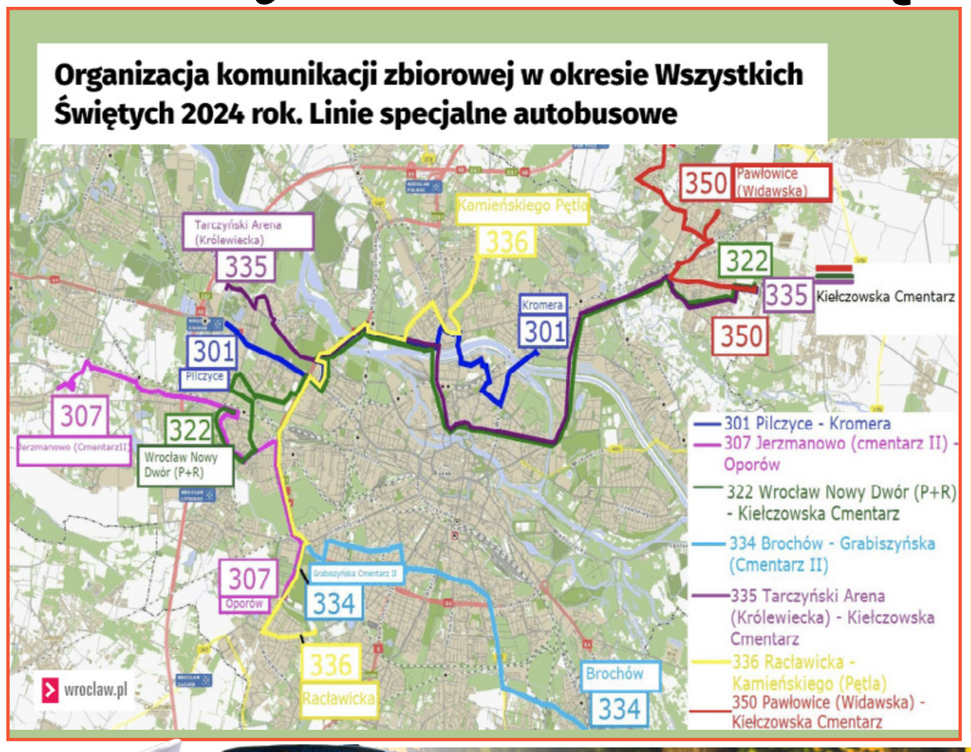

OTWIERANIE I ZAMYKANIE BRAM CMENTARZY

Cmentarz Grabiszyński
- 30.10, godz. 6 – 4.11, godz. 20

Cmentarz Osobowicki
- 30.10, godz. 6, – 4.11, godz. 20
- 31.11, godz. 7, – 1.11 godz. 20 (bramy od poligonu)

Psie Pole
- 31.10, godz. 6, – 4.11, godz. 20 (brama główna nr 1)
- 31.10, godz. 6, – 3.11, godz. 22 (brama boczna nr 2)
- 1.11, godz. 6–22 (brama nr 3, kaplica)

Pawłowice, Jerzmanów
- 30.10, godz. 6, – 4.11, godz. 20

Leśnica
- 1.11, godz. 6, – 4.11, godz. 20

Sprawdź trasy i mapy: wro.news/komunikacja-wszystkich-swietych

Znani i lubiani wrocławianie, których pożegnaliśmy

Od ubiegłego święta zmarłych pożegnaliśmy wielu znanych i cenionych wrocławian, a także osoby, które nie urodziły się we Wrocławiu, ale były z nim związane – tu mieszkały, pracowały, tworzyły. Byli to aktorzy, artyści, nauczyciele, profesorowie. Ich osiągnięcia i oni sami pozostaną w naszej pamięci.

Paulina Falkiewicz

Hanna Gucwińska – zootechnik, żona wieloletniego dyrektora wrocławskiego zoo Antoniego Gucwińskiego. Znana z programu telewizyjnego „Z kamerą wśród zwierząt", który współtworzyła wraz z mężem. Zmarła 12 listopada 2023 r. w wieku 91 lat.

Daniel Chojnacki – był pierwszym w historii oficerem rowerowym Wrocławia, pełnił tę funkcję przez 15 lat (2007-2022). Od kwietnia 2023 r. był prezesem Grupy Karkonoskiej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Zginął 23 listopada 2023 r. pod lawiną w austriackich Alpach. Miał 41 lat.

Jan Koch – ceniony naukowiec, były prorektor Politechniki Wrocławskiej i dziekan Wydziału Mechanicznego. Dziełem jego życia było Wrocławskie Centrum Transferu Technologii, którym kierował od początku jego istnienia do momentu przejścia na emeryturę. Zmarł 6 grudnia 2023 r. w wieku 92 lat.

Janusz Kucharski – artysta rzeźbiarz, wykładowca Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Pełnił funkcję prodziekana Wydziału Malarstwa i Rzeźby oraz kierownika katedry rzeźby. W ostatnim okresie był zaangażowany w odbudowę organów Englera w kościele pw. św. Elżbiety. Zmarł 15 grudnia 2023 r. w wieku 77 lat.

Jorthanis Lazopoulos – legendarny nauczyciel geografii w V Liceum Ogólnokształcącym. Był tak ceniony przez uczniów, że gdy jeden z nich Włodzimierz Sokołowski (Vincent Severski) został pisarzem, uczynił go bohaterem w powieści „Zamęt". Zmarł 17 grudnia 2023 r. w wieku 86 lat.

Cezary Żyromski – dziennikarz przez wiele lat związany z dziennikiem „Słowo Polskie". Był także aktywnym członkiem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, a od 1982 r. Stowarzyszenia Dziennikarzy RP Dolny Śląsk. Zmarł 2 stycznia 2024 r. w wieku 85 lat.

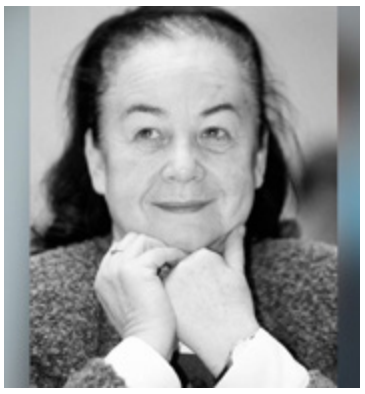
MAT. ARCHIWALNE
Hanna Gucwińska

MAT. ARCHIDIECEZJI
Marian Gołębiewski

FB MARZENY KIPIEL-SZTUKI
Marzena Kipiel-Sztuka

MAT. PRASOWE PWR
Jan Koch

MONEY.PL/ ARCH. PRYWATNE
Arkadiusz Osiak

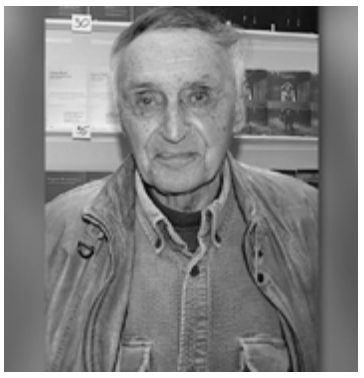
WIKIPEDIA
Andrzej Mularczyk

FB VINCENTA SEVERSKIEGO/ WROCLAW.PL
Jorthanis Lazopoulos

FRAGMENT ZDJĘCIA Z POGRZEBU
Wiesława Różewicz

MACIEJ WOŁODKO
Witold Sokołowski

JAN DRAJCZYK
Cezary Żyromski

WIKIPEDIA
Janusz Rewiński

BŁAŻEJ ORGANISTY
Barbara Sowa

Marian Gołębiewski – arcybiskup, były metropolita wrocławski. Zmarł 11 marca 2024 r. po długiej chorobie. Miał 87 lat.

Arkadiusz Osiak – założyciel i wieloletni prezes Money.pl, największego portalu ekonomicznego w Polsce, którego siedziba zarządu znajdowała się we Wrocławiu. Zmarł 9 kwietnia 2024 r. w wieku 49 lat.

Marian Gańcza – aktor, nauczyciel we wrocławskiej szkole teatralnej. Mogliśmy go podziwiać m.in. w „Soli ziemi czarnej", „Przepraszam, czy tu biją?", „Wilczycy" i „Barytonie". W środowisku filmowym był ceniony jako kaskader, konsultant scen walk. Zmarł 12 kwietnia w wieku 81 lat.

Wiesława Różewicz – żona jednego z najsłynniejszych polskich poetów Tadeusza Różewicza. W czasie II wojny światowej była łączniczką AK. Zmarła 11 kwietnia 2024 r. w wieku 100 lat.

Janusz Rewiński – znany i lubiany aktor (słynny Siara z „Kilera"), satyryk (przez lata współpracował z Zenonem Laskowikiem w kabarecie Tey i występował w Kabarecie Olgi Lipińskiej), poseł na Sejm I kadencji. Przez kilka lat związany z Wrocławiem, gdzie ukończył Technikum Budowy Silników Lotniczych. Zmarł 1 czerwca 2024 r. Miał 75 lat.

Marzena Kipiel-Sztuka – aktorka, znana szerokiej publiczności z roli Halinki Kiepskiej w serialu „Świat według Kiepskich" Polsatu. Zdjęcia do serialu kręcone były we Wrocławiu. Zmarła 9 czerwca 2024 r. po długiej i ciężkiej chorobie. Miała 58 lat.

Andrzej Mularczyk – pisarz, reportażysta, scenarzysta, autor scenariusza do filmowej sagi o Kargulach i Pawlakach Sylwestra Chęcińskiego („Sami swoi", „Nie ma mocnych", „Kochaj albo rzuć"), która powstała we wrocławskiej Wytwórni Filmów Fabularnych. Miał 94 lata.

Barbara Trzeciak-Pietkiewicz – była dziennikarką radiową i telewizyjną. W Polskim Radiu we Wrocławiu pracowała od 1969 do 1977 roku, a w TV Wrocław – od 1977 do 1981 roku. Zmarła 29 czerwca 2024 r. w wieku 78 lat.

Witold Sokołowski – pseudonim „Sokół". Powstaniec warszawski, wrocławianin, jeden z pionierów powojennej odbudowy przemysłu na Dolnym Śląsku. Odznaczony medalem Zasłużony dla Wrocławia. Zmarł 17 lipca 2024 r. w wieku 100 lat.

Barbara Sowa – brała udział w Powstaniu Warszawskim. W 1945 r. przeprowadziła się do Wrocławia. Pracowała w Pafawagu i w zakładach energetycznych. Zmarła 1 sierpnia 2024 r., czyli w 80. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, w wieku 106 lat.

Wiesław Hejno – ceniony artysta, reżyser i aktor, przez wiele lat był związany z Wrocławskim Teatrem Lalek. W latach 1981 – 2002 szefował scenie przy ul. Teatralnej we Wrocławiu. Był również wykładowcą, prowadził zajęcia ze studentami Wydziału Lalkarskiego wrocławskiej szkoły teatralnej. Zmarł 30 września 2024 r. w wieku 89 lat.

› **Cały artykuł znajdziesz na wro.news/odeszli-23/24**

Zmarłych się nie boi, bo w pracy myśli o żywych

Jak wygląda praca z nieboszczykami? Jak szybko rozkłada się ludzkie ciało? Jakie zwłoki są najtrudniejsze, by je przygotować do godnego pożegnania? A także o tym, czy ta praca jest tak straszna, jak może się komuś wydawać – z Adamem Ragielem, technikiem-instruktorem balsamacji zwłok, rozmawia Bartosz Moch.

Zna pan serial „Sześć stóp pod ziemią" o rodzinie Fischerów, prowadzącej zakład pogrzebowy?
Znam. To jeden z niewielu seriali pokazujący w pewnym stopniu moją branżę „od kuchni".

Jego bohaterowie podczas przygotowania zwłok rozmawiają ze zmarłym. Panu też się to zdarza?
Czasami tak, choć po latach to mija. W ten sposób, zwłaszcza w pierwszych latach pracy, przełamujemy trochę strach. Mówię do zmarłego: „Panie Janku, pan pomoże, da mi tę rękę. Niech mi Pan zaufa, będzie Pan świetnie wyglądał". Często, pracując przy zwłokach, pomyślę przez chwilę, kim była ta osoba, kogo zostawiła na świecie. Ale staram się w to nie zagłębiać. Dla mnie najważniejsze jest jedno – przygotować jak najlepiej ciało. Tak, żeby rodzina, bliscy mogli się godnie pożegnać.

Ile ciał dziennie potrafi pan „przygotować"?
W rekordowe dni zdarza się nawet 15. Ale średnio kilka, czasami są dni, że pracuję „tylko" przy dwóch, trzech. Staram się też przygotowywać wstępnie ciała już na kolejny dzień. To ułatwia pracę.

I co potem? Popracuje Pan przy kilkunastu ciałach, wybija 17, idzie do domu i myśli o rodzinie, co zje na kolację, jaki film obejrzy?
Ktoś, kto mnie nie zna, może sobie wyobrazić, że całe moje życie to trupy. Ale moi znajomi i bliscy wiedzą, że w domu w ogóle tym nie żyję. Po moim zachowaniu nikt raczej nie stwierdzi, czym się zajmuję zawodowo. W pracy 100 proc. skupienia, interesuje mnie tylko zmarły. Zamykając drzwi firmy, zostawiam zmarłych za sobą. Otwieram się na żywych.

Podchodzi Pan emocjonalnie inaczej, gdy balsamuje dziecko, niż w przypadku osoby starszej?
Nie, podejście jest zawsze takie samo. Śmierć to coś trudnego do zaakceptowania, ale naszym celem jest przygotować zmarłego do pożegnania. Żeby wyglądał jak najlepiej. To może brzmieć brutalnie, ale inaczej nie moglibyśmy pracować w tym zawodzie.

MATERIAŁY WŁASNE

Gabinet balsamisty zwłok (górne zdjęcie) i narzędzia, których używa w swojej pracy (zdjęcie dolne)

Skąd w ogóle pomysł na taką pracę? Postanowił Pan sobie za młodu: „Będę balsamistą zwłok"?
To przyszło samo. Nie miałem nigdy problemu ze zmarłymi – babcia zabierała mnie na pożegnania w domach z wystawioną trumną. W wieku 19 lat dostałem możliwość asystowania przy pogrzebach. Proste czynności: przeniesienie trumny z kaplicy do kościoła, potem na cmentarz. Dorabiałem w ten sposób, jeszcze się ucząc. I wtedy dotrzegłem, że wiele rodzin nie było zadowolonych z tego, jak wygląda zmarły podczas pożegnania. To nie dawało mi spokoju.

Uznał Pan, że można to robić lepiej?
Dokładnie tak. Przecież ludziom można oszczędzić dodatkowych przykrości i sprawić, żeby zmarły naprawdę dobrze wyglądał. Dlatego zacząłem szukać informacji, uczyć się, głównie za granicą, bo w Polsce ta wiedza raczkowała. Kończyłem branżowe szkolenia, jeździłem na kursy (np. w Wielkiej Brytanii), ukończyłem też kurs technika sekcji zwłok w Katedrze Zakładu Medycyny Sądowej we Wrocławiu. Obecnie prowadzę zakład pogrzebowy i szkołę, w której uczę profesjonalnego przygotowania zwłok.

Co trzeba w sobie mieć, żeby ten zawód wykonywać.
Nie można bać się zmarłych i trzeba chcieć to robić. Mieć w sobie dużo spokoju i pewne dłonie – trochę jak chirurg. Natomiast nie są wymagane specjalne studia. Wystarczy być pełnoletnim i zrobić kurs.

Wiele osób odpada na wczesnym etapie?
Właśnie nie. Wręcz przeciwnie, zdarza się, że osoby najbardziej na początku przerażone, są potem najlepsze w tym fachu. Mówią, że nie wyobrażały sobie, jak spokojna jest ta praca i że tak szybko można się z nią obyć. I chcą ją wykonywać. To jest zawód, który zmienia spojrzenie na życie doczesne.

Na czym więc on polega?
Balsamacja to zaawansowany proces przygotowania zwłok przeprowadzany na prośbę rodziny. Do ciała podajemy płyn na bazie formaliny z dodatkiem komponentów zmiękczających i koloryzujących, który ma właściwości sanitarne, dezynfekcyjne, konserwujące i kosmetyczne, czyli przywraca zmarłemu naturalny wygląd – niemal jak za życia, zacierając wszystkie oznaki cierpienia, choroby. Krew odprowadzamy głównie żyłami, a tętnicami wprowadzamy płyn balsamujący. Proces następuje w całym organizmie – w tkankach i narządach. W ten sposób, konserwując ciało, zatrzymujemy proces rozkładu. Następnie je nawadniamy, dzięki czemu przywracamy naturalny wygląd sprzed śmierci. Wypełniamy tkanki, przywracamy naturalne rysy twarzy. Jesteśmy w stanie przywrócić wygląd człowieka sprzed śmierci, a nawet sprzed choroby.

Czy myśli Pan o swojej śmierci?
Człowiek jest coraz starszy, więc z roku na rok ma się do niej coraz bliżej. Czasem mam takie myśli. Zawsze jednak tłumaczę sobie, że nie mam jeszcze czasu na to, żeby umierać (śmiech). Ale gdy już do tego dojdzie, to na pewno najpierw balsamacja, następnie godne pożegnanie, a na koniec kremacja.

Ma Pan już wytypowanego balsamistę dla siebie?
A to niech już każdy z moich uczniów przyjdzie i doda coś od siebie. Jeden kropelkę tu, drugi tam (śmiech).

› **Cała rozmowa na: wro.news/adam-ragiel-balsamista**

Radni pamiętają o poprzednikach

Dziś wrocławscy radni wraz z przewodniczącą RMW Agnieszką Rybczak złożą kwiaty w kaplicy rajców miejskich w kościele garnizonowym pw. św. Elżbiety w Rynku. Złożą też kwiaty i zapalą znicze na grobie prof. Stanisława Miękisza – pierwszego przewodniczącego RMW po roku 1989 – na cmentarzu św. Wawrzyńca przy ul. Bujwida.

Wyremontują boisko na Ołtaszynie

MCS Wrocław rozpocznie remont na Stadionie Sportowym Ołtaszyn przy ul. Strachowskiego 53. Prace obejmą wymianę sztucznej nawierzchni na boisku wielofunkcyjnym, bieżni i placu zabaw. Zmodernizowane zostaną nawierzchnie poliuretanowe, wymalowane nowe linie pola gry i bieżni rekreacyjnej. Wszystko po to, by stadion spełniał najwyższe standardy i służył mieszkańcom przez kolejne lata. Realizacja tej inwestycji z dofinansowaniem z Dolnośląskiego Funduszu Rozwoju Bazy Sportowej wyniesie ponad 500 tys. zł. Prace zakończą się tak szybko, jak pozwolą na to warunki atmosferyczne. Jednak nie później, niż przed końcem pierwszego kwartału 2025 roku.

Odkryto nekropolię na Krzykach

Ponad 50 steli nagrobnych dawnych mieszkańców Wrocławia wydobyto z hałdy na cmentarzu przy ul. Krzyckiej. Nekropolia u zbiegu dzisiejszych ulic Krzyckiej i Polarnej ma nieco ponad pół hektara. Cmentarz powstał na przełomie XIX i XX wieku, grzebano tu wiernych ewangelickiej parafii Zbawiciela i św. Jana. Po II wojnie był miejscem pochówku Polaków, którzy przybyli do Wrocławia, wskazany jest np. Lwów. Ostatnie pogrzeby miały miejsce w 1958 r. – Mieszkańcy okolicy są nam wdzięczni za to, że zajęliśmy się cmentarzem – mówi Alan Weiss z inicjatywy Spod ziemi patrzy Breslau.

PILCZYCE

Może Ty? Parasol Wrocław szuka sponsora

Drugi, najważniejszy, lokalny klub piłkarski Parasol Wrocław, szuka sponsora dla drużyny seniorów. Tylko w ten sposób może zapewnić możliwość rozwoju piłkarskiego swoim zawodnikom i ciągłość gry po wyjściu z drużyny Juniorów Starszych.

Redakcja

KS PARASOL WROCŁAW

Misją Parasola jest wspieranie rodziców w wychowywaniu i rozwoju psychofizycznym dzieci i młodzieży

– Aby klub mógł kontynuować działalność, potrzebuje wsparcia finansowego – nie kryje Dominika Krzak z KS Parasol Wrocław. I zapowiada: – Sponsor otrzyma liczne korzyści, jak np. widoczność na koszulkach zawodników i meczach.

MKS Parasol Wrocław został założony w 1982 roku. Od początku klub miał swoją siedzibę na stadionie przy ul. Lotniczej. W tej lokalizacji wcześniej funkcjonowały dwa kluby piłkarsko-hokejowe: Stal i Piast Pilczyce. Aktualnie we wszystkich grupach dziecięcych i młodzieżowych trenuje ponad 700 zawodników. MKS Parasol Wrocław parokrotnie zdobywał Mistrzostwo Dolnego Śląska w kategorii junior starszy i junior młodszy, a drużyny w najmłodszych kategoriach wiekowych zawsze należą do najlepszych we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku. Od wielu lat jest także organizatorem Ogólnopolskiego Turnieju Piłkarskiego Parasol Wrocław CUP, a od 7 lat występuje w roli współorganizatora największego w Europie Środkowo-Wschodniej Międzynarodowego Młodzieżowego Turnieju Piłkarskiego Wrocław Trophy, w którym co roku startuje ponad 200 drużyn z całego świata.

› **Więcej o klubie: parasol.wroclaw.pl**

OŁBIN

Poznajmy się w rytmie peruwiańskiej salsy

Chcesz nauczyć się od podstaw muzyki i kroków gorącego latynoskiego tańca? Podczas spotkania 7.11 uczestnicy usłyszą również wiele ciekawostek o kulturze Peru z ust mieszkającej w Polsce Eriki. Skorzystaj z projektu WIO Wrocław. Jest bezpłatny.

STOCK ADOBE

Nauka tańca to dobry pretekst do zawarcia nowych znajomości

Redakcja

Stowarzyszenie Różnorodności Społecznej UP-DATE i Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych zapraszają na bezpłatne taneczne spotkanie międzykulturowe w kręgu kultury i tradycji peruwiańskiej.

– Salsa jest jednym z najpopularniejszych stylów tańca w peruwiańskim mieście Cusco – opowiada Radosław Bednarski ze SRS UP-DATE. – Mieszkańcy mają ją we krwi, co widać na parkiecie w niemalże każdym klubie, podczas tętniącej życiem nocy. Dumni ze swoich umiejętności, chętnie pomagają obcokrajowcom w nauce kroków. Erika też nam pomoże – zapewnia.

Termin 7.11, godz. 16-19, miejsce: Ołbińskie Centrum Aktywności Lokalnej/Stowarzyszenie Żółty Parasol i Partnerzy, ul. Prusa 37-39.

Na warsztaty obowiązują zapisy, a liczba miejsc jest ograniczona, więc warto szybko się zgłosić:

- poprzez formularz internetowy: **wro.news/salsa**
- telefonicznie: **693 145 674**
- e-mailowo: **stowarzyszenie.update@gmail.com**

Spotkanie jest organizowane w ramach projektu „WIO Wrocław – Wielokulturowy, Inkluzywny, Otwarty" współfinansowanego z budżetu Gminy Wrocław.

Krypty u dominikanów zwiedzisz w listopadzie

Dominikanie zapraszają do odwiedzenia krypt kościoła św. Wojciecha, które w listopadzie zostaną udostępnione zwiedzającym. Krypty, które od wieków służyły jako miejsce spoczynku dla zakonników i dostojników świeckich – w szczególności fundatorów i dobrodziejów Kościoła – są jednymi z najstarszych we Wrocławiu.

Agata Zięba

Kościół św. Wojciecha to najstarsza świątynia lewobrzeżnego Wrocławia. Powstała w XII wieku i przez 800 lat swojej historii była ważnym dla mieszkańców miasta miejscem kultu.

Co kryją krypty?

W podziemiach kościoła dominikanów można zobaczyć zdobne sarkofagi z XVII i XVIII wieku, płyty nagrobne (najstarsza z nich pochodzi z 1461 roku) i epitafia ocalałe ze zniszczeń wojennych. Zwiedzający mogą zapoznać się tutaj z historią życia pochowanych w kryptach postaci ważnych dla Wrocławia i Dolnego Śląska.

Oprócz sztuki sepulkralnej, czyli dotyczącej kultu zmarłych, w podziemiach można zobaczyć pozostałości architektoniczne średniowiecznego kościoła, które zostały odkryte podczas prac archeologicznych, prowadzonych w latach 60. XX w. Pokazują one etapy rozwoju świątyni, ściśle związane z dziejami budowy i rozwoju lewobrzeżnej części Wrocławia.

Odwiedź wystawę

W jednym z pomieszczeń – tzw. krypcie loretańskiej – została przygotowana ekspozycja „Skarbiec dominikański". Można na niej zobaczyć dzieła sztuki liturgicznej i religijnej przechowywane od wieków w klasztorze: naczynia liturgiczne, dary religijne i relikwiarze. Mają one nie tylko wartość estetyczną, ale, dzięki swojej bogatej symbolice, opowiadają też historię miejsc i ludzi.

Kiedy i gdzie?

Krypty znajdują się w kościele św. Wojciecha przy placu Dominikańskim 2. Dla zwiedzających będą dostępne od 31 października do 1 grudnia 2024 r.

Godziny otwarcia:

- czwartek – sobota godz. 10–19
- niedziela godz. 13–16

Bilet normalny kosztuje 8 zł, a ulgowy 5 zł. Można przyjść także na zwiedzanie z przewodnikiem w soboty o godz. 13 i w niedziele o godz. 13 i 14.30. Wtedy bilet jest w cenie 15 zł normalny i 10 zł ulgowy.

› Więcej informacji znajdziesz na stronie dominikaniewroclaw.pl/krypty-skarbiec

Kielich mszalny wrocławskiego złotnika (ok. 1720)

Regencyjna monstrancja z figurką św. Tomasza z Akwinu (ok. 1730)

MATERIAŁY PRASOWE

Pod kościołem św. Wojciecha znajdują się podziemia, w których chowano fundatorów kościoła - na zdjęciu wykonany z piaskowca sarkofag hrabiny Marii Eleonory von Haugwitz

Coraz dłuższe może znaczyć coraz lepsze życie

Zbuduj kapitał późnej dorosłości – w piątek 15.11 ruszają dwudniowe Wrocławskie Dni Gerontologii, czyli interdyscyplinarne forum wiedzy o zmianach związanych ze starzeniem się i rozwiązań poprawiających funkcjonowanie osób w wieku 60 plus. Jakie propozycje pojawią się podczas tegorocznej edycji? Wstęp wolny.

Redakcja

Aby oswoić proces starzenia, przystosować się do zmian związanych z wiekiem i dostrzec w późnym etapie życia nowe możliwości, trzeba świadomie zarządzać potrzebami seniorów: monitorować je, wdrażać i koordynować działania podnoszące jakość coraz dłuższego życia.

Holistyczne wytyczne

W tym roku organizatorzy Dni Gerontologii: Wrocławskie Centrum Seniora – zespół Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu i Polskie Towarzystwo Gerontologiczne zapraszają do udziału w IV edycji wydarzenia w dniach 15–16 listopada 2024 r. pod hasłem Holistyczne spojrzenie na człowieka w wieku senioralnym.

– Wrocławskie Dni Gerontologii to wyjątkowe wydarzenie, które otwiera dialog między światem nauki a praktyką w zakresie wyzwań i rozwiązań późnej dorosłości – zapowiada Robert Pawliszko, zastępca dyrektora WCRS we Wrocławiu.

STOCK ADOBE

Jesień życia każdego człowieka może być – mimo upływającego czasu – również przyjemną porą życia

Podczas konferencji wykłady wygłoszą zaproszeni goście z całej Polski, a wśród nich: ■ „Jak zatrzymać starzenie się mózgu" – prof. Małgorzata Sobieszczańska ■ „Kiedy należy uprawiać seks"– prof. Dariusz Kałka ■ „Wielodyscyplinarne zalecenia w walce z osteoporozą" – prof. Anna Skrzek ■ „Oblicza depresji w wieku podeszłym"– prof. Joanna Rymaszewska. Cały harmonogram wydarzenia dostępny jest na stronie internetowej **wro.news/WDG2024.**

Ruch i towarzystwo

Dwudniowe spotkania ze specjalistami to okazja pogłębienia wiedzy z zakresu gerontologii i geriatrii. Eksperci będą szukać przyczyn trudności w organizacji wsparcia holistycznego i zbadają możliwe drogi pomocy seniorom w uzyskaniu dobrostanu psychofizycznego. Będzie także możliwość wymiany poglądów podczas dyskusji podzielonej na trzy bloki tematyczne:

- o wpływie ruchu na zdrowie seniorów;
- o wsparciu psychologicznym i kontakcie społecznym jako czynnikach poprawiających kondycję fizyczną i emocjonalną osób starszych
- o problemach w realizacji opieki długoterminowej.

W wielu wymiarach

– Chcemy, aby tegoroczna konferencja i debata były dla środowiska senioralnego kierunkowskazem, jak dbać o zdrowie wielowymiarowo i perspektywicznie. I jak gromadzić zasoby psychofizyczne, mentalne i społeczne, by kreować swoją dojrzałą rzeczywistość, a nie pozostawać w niej niespełnionym i biernym – wyjaśnia koordynatorka wydarzenia Aleksandra Szermach z Wrocławskiego Centrum Seniora zespołu WCRS.

Wstęp na wydarzenie (budynek Wydziału Farmacji Uniwersytetu Medycznego, ul. Borowska 211) jest bezpłatny.

› **Obowiązuje jednak rejestracja: wro.news/WDG2024-formularz**

Dopłata do używania respiratora

Osoby z niepełnosprawnościami mogą skorzystać z nowego świadczenia finansowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. To refundacja opłat za energię elektryczną dla osób, które korzystają w domu z koncentratora tlenu lub respiratora – 100 zł miesięcznie. Nie trzeba pokazywać rachunków. Wniosek może obejmować okres od 1 lipca br. przez okres trzech lub 6 miesięcy. Wniosek możesz złożyć do 30.11.2024 przez System Obsługi Wsparcia **www.sow.pfron.org.pl** lub w MOPS-ie w Dziale Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami przy ul. Strzegomskiej 6, pok. 25 w godz. 7.30–15.30, tel. 71 78 22 341.

Wrocławianie rosną razem z drzewami

Za nami 15. edycja akcji WROśnij we WROcław, w ramach której posadzono już ponad 4000 drzewek. W październiku przybyło ich 330 w Parku Leśnym na Praczach Odrzańskich i wzdłuż ul. Morwowej.

GRZEGORZ RAJTER

Rodzice Oskara pokazują certyfikat zasadzenia drzewa, 26.10.2024

Redakcja

Klon polny, lipy, kasztanowce graby, ale też daglezje, choiny kanadyjskie, czeremchy – wszystkie są wyjątkowymi drzewkami, bo każdemu patronuje dziecko urodzone we Wrocławiu, którego rodzina zadbała o takie upamiętnienie narodzin.

Sadzenie drzewek to dobra okazja do upamiętnienia przyjścia na świat nowego członka rodziny, doskonała zabawa i nauka dbania o środowisko, ale też czas na nawiązanie nowych znajomości.

Akcja WROśnij we WROcław od 2018 odbywa się dwa razy w roku: wiosną i jesienią.

Rodziny, które chcą wziąć w niej udział, wypełniają krótki formularz na stronie internetowej **wcrs.pl**. Zapisy Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego ogłasza kilka tygodni przed każdą akcją. Warto więc śledzić social media WCRS i Zielony Wrocław.

› **Jeśli chcesz sprawdzić lokalizację swojego drzewka, zajrzyj na stronę wcrs.wroclaw.pl/wrosnij**

Poznajcie filmy tegorocznej edycji AFF

Aż 116 produkcji, w tym 105 długich i 11 krótkich metraży i 51 polskich premier amerykańskiego kina. Organizatorzy policzyli, że aby wszystko obejrzeć na seansach, trzeba spędzić ponad 400 godzin! We wtorek 5 listopada rozpoczyna się 15. American Film Festival.

Magdalena Talik

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Jesse Eisenberg i Kieran Culkin w filmie „Prawdziwy ból". Eisenberg będzie gościem tegorocznego festiwalu

Wybory prezydenckie w Ameryce wypadają akurat w dzień otwarcia festiwalu, zatem organizatorzy American Film Festival postanowili (wspólnie z Radiem RAM) zorganizować nocne studio wyborcze. Start 5 listopada o godz. 22.30 w sali numer 3 w Kinie Nowe Horyzonty. Wstęp bezpłatny.

Jednym z hitów American Film Festival będzie film „Prawdziwy ból" w reż. Jesse'ego Eisenberga. Kręcony w Polsce. – To dramat psychologiczny i może trochę czarna komedia o relacji kuzynów – granych przez Jesse'go Eisenberga i Kierana Culkina – którzy inaczej podchodzą do śmierci pochodzącej z Polski żydowskiej babci i odwiedzania miejsc związanych z jej życiem. Bohaterowie odwiedzają w Polsce bar mleczny, jedzą schabowego w Warsie, spędzają wieczór w hotelu – budują na nowo rodzinne więzi.

Podczas 15. AFF Jesse'mu Eisenbergowi przyznana zostanie nagroda Indie Star Award, którą wyróżniani są twórcy amerykańskiego kina zachowujący wyraźny, autorski charakter i niezależnego ducha w swojej pracy.

Urszula Śniegowska, dyrektorka artystyczna American Film Festival, poleca także film „Between The Temples" Nathana Silvera o młodym kantorze synagogi (Jason Schwartzman), który stracił głos, a nawiązuje znajomość z dawną nauczycielką śpiewu (Carol Kane) i ta znajomość, nieoczekiwanie, zmienia jego życie. Wszystkich zachwyci też film „Thelma" Josha Margolina o starszej pani (w tej roli June Squibb) okradzionej metodą „na wnuczka", która postanawia odzyskać utracone pieniądze.

Nie można przegapić również Sekcji Kowbojki w tegorocznym programie. Bo to w jej ramach obejrzymy „Wrota niebios", absolutnie wybitny i totalnie utopijny (także jako produkcyjne fiasko) film-fresk Michaela Cimino, a także film „Meek's Cutoff" Kelly Reichardt.

Zakończyła się już sprzedaż karnetów, natomiast pojedyncze bilety kupimy (przez stronę www.americanfilmfestival.pl) do 4 listopada, zaś w kasie Kina Nowe Horyzonty od 5 listopada od godz. 9 do rozpoczęcia ostatniego seansu danego dnia. Online można też kupić dostępy do filmów umieszczonych na platformie Nowe Horyzonty VOD. Filmy będą tam dostępne jeszcze tydzień po zakończeniu stacjonarnej edycji – do 17 listopada.

Od 5 listopada startuje system rezerwacji dla posiadaczy karnetów i akredytacji (jak zwykle, od godz. 8.30).

Dwie rady kultury będą działać przez 3 lata

Wrocławska i Dolnośląska Rada Kultury mają charakter doradczy i będą wspierać odpowiednio prezydenta Wrocławia i marszałka województwa dolnośląskiego w zakresie polityki kulturalnej przez najbliższe trzy lata. Mieszkańcy wskazali swoich kandydatów.

Redakcja

Głosowanie online trwało od 17 do 26 października. Łącznie oddano 6623 głosy. W wyborach do Wrocławskiej Rady Kultury zagłosowało 3890 osób, a do Dolnośląskiej Rady Kultury – 2733.

Wrocławska Rada Kultury

W skład Wrocławskiej Rady Kultury wejdzie 15 osób. Osiem wskaże prezydent (będą to m.in. przedstawiciele miejskich instytucji kultury). Siedem zostało wybranych przez mieszkańców w głosowaniu online.

Oto oni:

- Michał Jagodziński
- Elżbieta Pindral
- Beata Lech-Kubańska
- Paweł Zaręba
- Ewelina Lepka
- Renata Pałys
- Robert Traczyk

Głównym zadaniem Wrocławskiej Rady Kultury będzie wskazywanie kierunków i doradzanie prezydentowi Wrocławia w ramach prowadzonej polityki kulturalnej miasta.

Dolnośląska Rada Kultury

W skład Dolnośląskiej Rady Kultury wejdzie także 15 osób, ale 6 będzie wskazanych przez marszałka, a dwoje to reprezentanci wojewódzkich instytucji kultury. Siedmiu wybrano w głosowaniu online.

Są to:

- Tomasz Karamon
- Joanna Brodowska
- Anna Sobolewska
- Mateusz Geroń
- Izabela Uśpieńska-Domagała
- Paweł Brzozowski
- Wanda Ziembicka-Has.

Pełne wyniki głosowania dostępne są na stronie internetowej **sztukawspolpracy.pl**. Znajdują się tam również opisy wszystkich kandydatów.

Ostateczny skład rad pojawi się wraz z zarządzeniem Prezydenta Wrocławia dotyczącym powołania Wrocławskiej Rady Kultury oraz z uchwałą o powołaniu Społecznej Rady Kultury przy Marszałku Województwa Dolnośląskiego.

Zaduszkowy spektakl w WTW

Spektakl „Pogłosy" w reż. Marka Fiedora i Tomasza Hynka zobaczymy 31 października oraz 2 i 3 listopada na Scenie na Strychu Wrocławskiego Teatru Współczesnego. Przedstawienie jest próbą odpowiedzi na pytanie, co dzieje się w świadomości człowieka przeżywającego śmierć bliskiej osoby. Szczegóły i bilety na stronie **www.wteatrw.pl**.

Solowa wystawa Poli Dwurnik

Dwurnik jest jedną z najbardziej charakterystycznych polskich artystek swojego pokolenia. Tworzy od ponad dwóch dekad, jednak na polskim rynku sztuki jest obecna stosunkowo od niedawna. Na wystawie „Nowa choreografia Alcyny" w Krupa Gallery zobaczymy blisko 30 jej prac, z czego znaczna większość to nowe realizacje. Start: 15 listopada, godz. 19. Miejsce: ul. Księcia Witolda 48/70, 8 piętro. Więcej na **krupagallery.pl**.

Instalacja Bartosza Mokrzyckiego w Entropii

Dokładnie 28 października, od ponad dwudziestu paru lat, obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Animacji. Tej okazji nigdy nie przegapia Galeria Entropia (ul. Rzeźnicza 4) i do 4 listopada obejrzymy w niej wyjątkową instalację wrocławskiego fotografa Bartosza Mokrzyckiego. Autora zainspirowała legendarna praca Eadwearda Muybridge'a, brytyjskiego mistrza XIX-wiecznej fotografii, który zarejestrował na zdjęciach fazy ruchu konia. Mokrzycki od lat sam jest konstruktorem – ma na koncie własne aparaty otworkowe czy camera obscura. Wystawa w Entropii jest jego galeryjnym debiutem. Autor instalacji planuje niespodziankę dla widzów, którzy odwiedzą Entropię – z jednej z 7 skrzynek wyjmie konia i włoży drobny przedmiot przyniesiony przez widza, aby pokazać, jak działa.

Dziś śmieć, a jutro – nawóz lub pigment do betonu

„Wszystko i tak wyląduje razem na wysypisku" – to jeden z mitów o segregacji śmieci, który często słyszymy na wrocławskich osiedlach. Tymczasem tuż obok nas, we wrocławskiej firmie Syntoli S.A., grupa inżynierów udowadnia, że to nieprawda. Nasze odpady rozpoczynają fascynującą podróż, by powrócić w nowej formie.

Redakcja

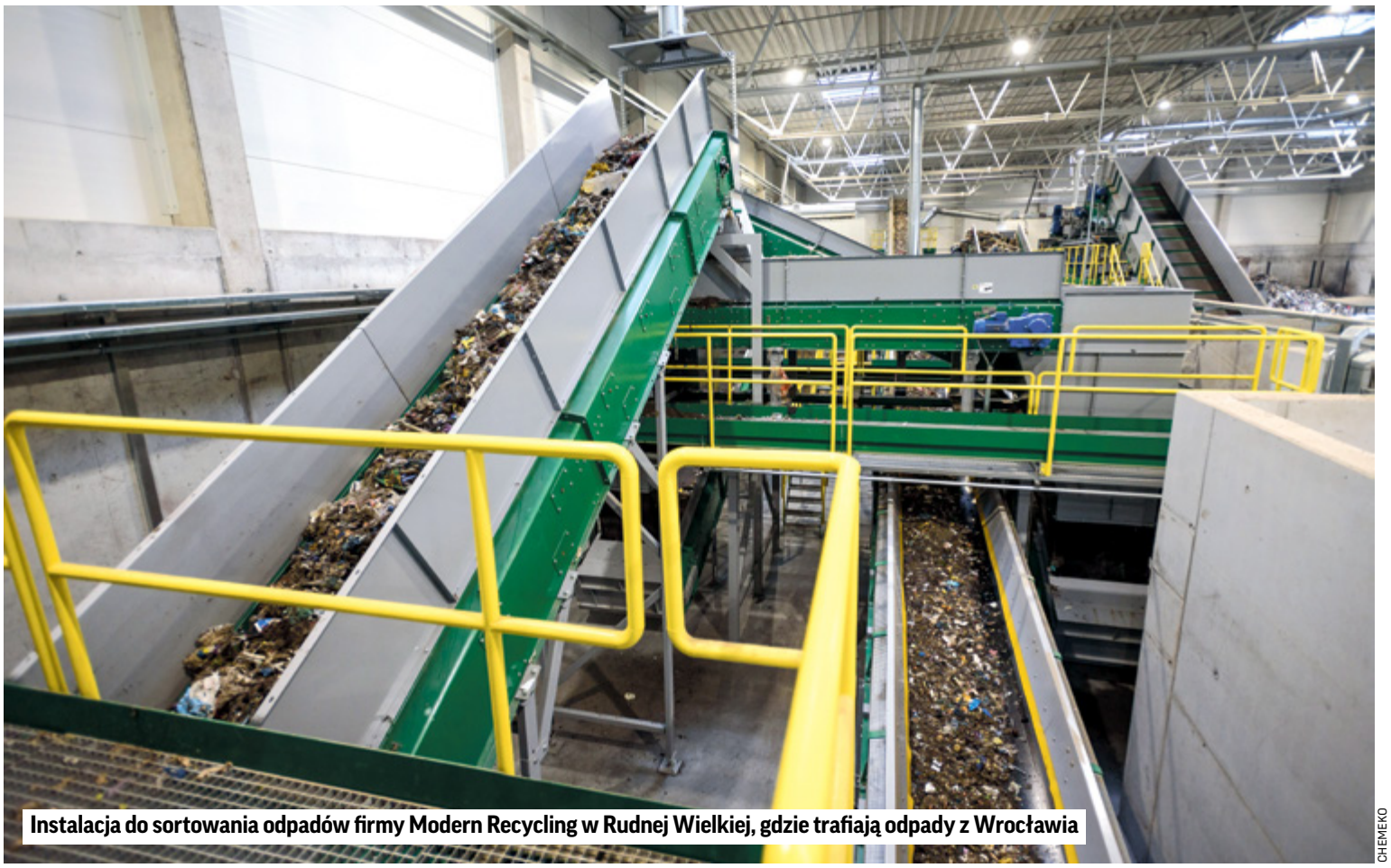

Instalacja do sortowania odpadów firmy Modern Recycling w Rudnej Wielkiej, gdzie trafiają odpady z Wrocławia

OHEMEKO

W sklepach (a potem i w naszych śmieciach) widocznych jest wiele rodzajów plastiku. Pojemnik po jogurcie może być wykonany z innego materiału niż butelka po napoju. Różne rodzaje tworzyw sztucznych są od siebie oddzielane przed docelowym procesem recyklingu. Robi się to na specjalnych liniach sortowniczych, wyposażonych w takie urządzenia, jak separator balistyczny, dzięki któremu można oddzielić tzw. frakcję lekką, np. folię, od innych tworzyw, czyli frakcji ciężkiej.

Z kolei inne urządzenia – separatory optopneumatyczne pozwalają na rozdział tworzyw według typów, ale też kolorów – czyli możemy np. wydzielić według koloru butelki PET.

Do żółtego pojemnika trafiają zarówno odpady z tworzyw sztucznych, jak i odpady metalowe. Do wyłapywania tych ostatnich służą separatory wyposażone w elektromagnesy lub silne, trwałe magnesy, które wyciągają ze stosu plastiku metale żelazne. Drugi rodzaj służy do separowania metali „kolorowych", np. puszek aluminiowych, miedzi, cynku.

A co ze stłuczką szklaną?

Potłuczone butelki są w różnych kolorach, ale technologia radzi sobie i z tym problemem. Istnieją zautomatyzowane systemy wykorzystujące urządzenia optyczne, które mogą posortować szkło kolorami – rozróżniają one barwę szkła pod względem przepuszczalności wiązki światła. To pierwszy krok do nadania szkłu nowego życia.

Co powstaje z naszych śmieci?

Szkło może być przetwarzane wielokrotnie, teoretycznie nawet w nieskończoność. Plastik nie daje aż takich możliwości, ale większość z nas nie zdaje sobie sprawy, ile przedmiotów codziennego użytku powstaje z odzyskanego tworzywa. Bluzy polarowe naprawdę robi się z przetworzonych plastikowych butelek. Podobnie inne ubrania funkcyjne, a także np. namioty.

Papier z recyklingu ma charakterystyczny, szarawy kolor, a do tego jest mniej przyjemny w dotyku. Dzieje się tak, ponieważ nie jest on poddawany dodatkowym procesom chemicznym. Powstaje z niego papier toaletowy, filtry do kawy, wytłoczki do jajek. Ale mogą to być także zeszyty, książki, a nawet papier do drukarki.

Szczególnie cenne są zużyte baterie, żarówki i elektroodpady. Dzięki właściwej segregacji można odzyskać z nich m.in. metale tzw. krytyczne, takie jak lit i kobalt. Na przykład stara świetlówka w 90 procentach może stać się podstawą do produkcji nowej. Coraz popularniejsza jest też opcja tzw. odświeżania elektroniki – w fabrykach wymieniają zużyte podzespoły i za procent ceny nowego urządzenia dają drugie życie sprzętom, które inaczej trafiłyby na wysypisko.

Wrocławskie innowacje

We Wrocławiu działa firma Syntoli S.A., która rozwija technologię do oczyszczania produktu powstałego w procesie recyklingu opon. – Na razie wykorzystujemy go jako czarny pigment w farbach i produktach betonowych. Docelowo chcielibyśmy, żeby posłużył do ponownej produkcji opon i innych produktów gumowych, to już nie taka daleka przyszłość – wyjaśnia Piotr Jaszek, prezes Syntoil S.A.

Pamiętajmy – skuteczność tych wszystkich maszyn jest znacznie lepsza, gdy mają do czynienia z odpadami posegregowanymi wstępnie. To pokazuje, że nasze codzienne działania mają znaczenie – odpady będą zyskiwać na wartości, stając się cennymi materiałami do produkcji nowych wyrobów.

Merytoryczna współpraca przy artykule: dr inż. Weronika Urbańska z Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej.

Selektywna zbiórka odpadów jest obowiązkowa, a Wrocław, tak jak inne gminy w Polsce, jest zobowiązany do osiągania ściśle określonych poziomów recyklingu!

Za niewłaściwą segregację śmieci firma odbierająca odpady przyklei na pojemnik ostrzegawczą naklejkę „Eko-Alarm". Po zgłoszeniu tego faktu, Wydział Podatków i Opłat UMW może w postępowaniu administracyjnym nałożyć podwójną opłatę - **82,48 zł** zamiast **41,24 zł** miesięcznie od osoby. Wyższą stawkę nalicza się tylko za miesiące z potwierdzonymi nieprawidłowościami.

Dobry początek, golenie i zimny tusz

Niepokonane na własnym parkiecie są siatkarki #VolleyWrocław. Do minionego piątku we wszystkich czterech ligowych spotkaniach nasza ekipa przegrała tylko wyjazdowo – z faworyzowanym ŁKS-em Łódź. Potem przyszła jednak bolesna delegacja i 0:3 z Developres Rzeszów. W poniedziałek w Orbicie mecz z BKS-em i szansa na powrót do zwycięstw.

Michał Sałkowski

W domu #VolleyWrocław pokonał już Mielec w trzech setach, Mogilno i Radom po tie-breaku. Przemeblowana personalnie wrocławska ekipa pokazała w tych meczach charakter. Zwycięstwo z Radomką było ponadto obudowane zakładem – zespół wygrywa, trener goli głowę. Bartłomiej Dąbrowski na ławce trenerskiej imponuje więc już nie tylko sprytem i wiedzą, ale i okazałą łysiną.

Trener Bartłomiej Dąbrowski po wygranej z Radomiem stracił włosy

Siatkarki #VolleyWrocław są niepokonane w lidze w meczach domowych

MAT. PRASOWE

Delegacje są trudne

Wyjazdy to inne historie. Rywalki bardzo silne, bo to jedne z kandydatek do medali w Tauron Lidze. Skończyło się więc trzysetowymi porażkami – tą na inaugurację ligi z ŁKS-em, i tą w miniony piątek z Developres Rzeszów, w setach do 16, 14 oraz... 7. Trener wrocławianek Bartłomiej Dąbrowski znał zespół wicemistrzyń Polski na wskroś, bo spędził tam sześć długich sezonów w roli drugiego trenera. Do meczu z Rysicami wrocławianki przystąpiły bez podstawowej przyjmującej Anny Bączyńskiej. W jej miejsce w składzie pojawiła się 18-latka z akademii Emilia Solarewicz.

Miły początek – szybki koniec

Początek meczu z Rysicami był obiecujący i w kontakcie, po skutecznym bloku Kingi Stronias i kiwce Martyny Łazowskiej, potem jednak rywalki zdobyły 5 punktów z rzędu, odskoczyły i zakończyły seta do 16. Trener Dąbrowski chwilę wcześniej zaordynował podwójną zmianę – na rozegraniu i w ataku pojawiły się Adrianna Szady i Weronika Gierszewska. Po drugiej stronie siatki w ataku szalał tercet Fedusio-Machado-Jasper równomiernie uruchamiany przez reprezentacyjną rozgrywającą Katarzynę Wenerską. Pod siatką rządziła za to Agnieszka Korneluk, która w tym meczu wyrównała swój ligowy rekord 10 bloków. Skończyło się na 25:14 w drugim i 25:7 w trzecim secie. Mimo zrywów ze strony chociażby Weroniki Gierszewskiej w ataku. Wszystko – w godzinę. To była cenna lekcja dla #VolleyWrocław.

Poprzeczka znów wysoko

– Mamy mieszankę doświadczenia i młodości. Wierzę, że kibice we Wrocławiu będą dumni ze swojego zespołu i nasza gra przyniesie im wiele pozytywnych emocji – mówił jeszcze przed startem ligi trener Bartłomiej Dąbrowski.

Potknięcia z wyżej notowanymi rywalkami mogą się zdarzyć, ale w domu (Hala Orbita) #VolleyWrocław nie daje się pokonać. W poniedziałek czeka ich starcie z brązowymi medalistkami z poprzedniego sezonu BKS Bostik ZGO Bielsko-Biała, które na razie mierzyły się z ekipami dolnej części tabeli (bilans 3-1). A jedyny rywal z topu to... ekipa z Rzeszowa, która pokonała bielszczanki w pięciu setach. We Wrocławiu zapowiada się dobre widowisko. Oby zacięte i z dobrą puentą. Wrocławska drużyna ma potencjał.

Masternak znów uderzy we Wrocławiu

Starcie Masternak vs. Masson jest awizowane jako walka wieczoru gali boksu zawodowego w hali Ślęzy na Kłokoczycach (16 listopada). W programie jest także pojedynek Wołczecki vs. Zyśk o mistrzostwo Polski. Bilety są w sprzedaży.

TOMASZ HOŁOD

W kwietniu Masternak (na zdj. z prawej) pokonał Oliviera w hali Ślęzy

Błażej Organisty

Pół roku po pokonaniu Jeana Jacquea Oliviera i zdobyciu pasa w wadze junior ciężkiej Mateusz Masternak wraca do ringu. W sobotę 16.11 w hali KGHM Ślęza Arena na Kłokoczycach skrzyżuje rękawice z Floydem Massonem (Australia).

W stawce są punkty do rankingu IBF wagi cruiser. Ich ewentualne zdobycie otworzy Polakowi drzwi do kolejnej walki o tytuł mistrza świata. – Chcę wrócić do czołówki – mówił nam pięściarz wiosną. Pojedynek Mastera (48 zwycięstw, w tym 32 przed czasem, 6 porażek) z Massonem (14-1, 8 KO) będzie częścią główną gali Knockout Boxing Night 37 (KNB 37). W jej programie jest również starcie o pas mistrza Polski w kategorii średniej pomiędzy Rafałem Wołczeckim z Wrocławia (12-0, 8 KO) a Przemysławem Zyśkiem (19-2, 6 KO).

Bilety na galę KBN 37 w hali Ślęzy z udziałem boksera-żołnierza Mateusza Masternaka są do kupienia w cenach od 128 zł (trybuna) do 1600 zł (stolik przy ringu). Początek o godz. 18.

Tydzień w skrócie

Koszykarkom Ślęzy udał się wyjazd do Bydgoszczy. Wrocławianki wysoko pokonały w ligowym starciu KS Basket 73:55 i było to ich drugie zwycięstwo w czterech pojedynkach. Ślęzę do wygranej poprowadziła środkowa Schaquilla Nunn, która rzuciła 23 punkty i zebrała 5 piłek z tablic. 14 punktów zgarnęła Julia Drop.

Koszykarze Śląska Wrocław minimalnie przegrali z Kingiem Szczecin 66:67 w meczu Orlen Basket Ligi. Ostatnie, decydujące punkty w tym meczu zdobył były zawodnik WKS-u, Aleksander Dziewa. Najwięcej oczek dla wrocławian – 13 – rzucił Marcel Ponitka. Dla Kinga 12 punktów zdobył James Woodard. Była to trzecia porażka Śląska w czwartym ligowym meczu.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa (14.kolejka), 4.11, 20.30, KGHM Zagłębie Arena
Zagłębie Lubin – Śląsk Wrocław
(Canal+ Sport3)

piłka ręczna

Orlen Superliga, 13.11, godz. 20, Hala Orbita
Śląsk Wrocław - Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski
(Emocje TV)

koszykówka

Orlen Basket Liga Kobiet, 18.11, godz. 19, KGHM Ślęza Arena
1KS Ślęza Wrocław - SKK Polonia Warszawa
(Emocje TV)

Orlen Basket Liga, 2.11, godz. 19.30, Hala Orbita
Śląsk Wrocław – MKS Dąbrowa Górnicza
(Polsat Sport 2)

siatkówka

Tauron Liga, 4.11, godz. 20.30, Hala Orbita
#VolleyWrocław - BKS Bostik ZGO Bielsko - Biała
(Polsat BOX GO)

MATERIAŁY ORGANIZATORA

1-3.11 Wrocławskie Zaduszki Muzyczne na cmentarzach

Wrocławianie będą mogli wziąć udział w wyjątkowych koncertach w kaplicach cmentarnych. Kto wystąpi? ■ Zespół wokalny Lumen de Lumine pod dyrekcją Łukasza Czartowskiego; w skład zespołu wchodzą muzycy grający muzykę liturgiczną – 1.11, godz. 18 – cmentarz Osobowice, 3.11, godz. 18 – cmentarz Grabiszyn ■ chór Oktoich z wrocławskiej cerkwi św. św. Cyryla i Metodego, pod dyr. ks. Mitrata Grzegorza Cebulskiego; repertuar chóru stanowią hymny, teksty liturgiczne i ich muzyka w tradycji słowiańskiej, a także bizantyjskiej w języku greckim – 2.11, godz. 19, – cmentarz Grabiszyn ■ chór im. św. Jadwigi z sanktuarium św. Jadwigi Śl. w Trzebnicy pod dyr. Piotra Lacha – muzyka organowa w wykonaniu Jakuba Zawadzkiego, 3.11, godz. 15 – cmentarz Psie Pole. Wstęp wolny.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

2.11 Krzysztof Krawczyk Revisited w Hali Stulecia

Czołówka polskiej sceny muzycznej odda hołd Krzysztofowi Krawczykowi – niekwestionowanej legendzie i królowi rodzimej estrady. Poznaj na nowo dorobek mistrza w niezwykłych orkiestrowych aranżacjach i stylach. Posłuchaj klasyków Krzysztofa Krawczyka i Trubadurów w wykonaniu najlepszych głosów polskiej sceny muzycznej. Nowego wymiaru nada utworom obecność Chopin University Big Band, czyli zespół Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, który jest honorowym partnerem trasy Krzysztof Krawczyk Revisited. Wybitni instrumentaliści z ogromnym dorobkiem i światowymi sukcesami będą towarzyszyć gwiazdom na całej 7-przystankowej trasie – od Wrocławia po Poznań. Koncert: 2.11, godz. 20, Hala Stulecia, bilety od 189 zł na wro.news/KrzysztofKrawczyk

KRZYŻÓWKA NUMERU 203

1. Kosz z nimi jest atrybutem św. Doroty.
2. Znajduje się tam największy wrocławski cmentarz.
3. Ten święty Jan patronuje wrocławskiej katedrze.
4. Przydomek Henryka, męża Anny Czeskiej, znanej z proroctw, ascezy i działalności charytatywnej.
5. Edmund, studiował na Uniwersytecie Wrocławskim, zakładał ochronki, a potem utworzył Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP.
6. Według legendy uratował Wrocław przed najazdem tatarskim, gdy nad jego głową ukazała się ognista kula.
7. Imię pochodzącej z Wrocławia patronki Europy.
8. Region z Wrocławiem i Katowicami.
9. Święta księżna.
10. Duszpasterz zwany Wujkiem. Działał Pod Czwórką.
11. Inaczej broń, uzbrojenie.
12. Jego wizerunki na mostach i wyspach, bardzo popularny w czasach baroku, szczególnie na Śląsku i w Czechach.
13. Ten lubiany przez dzieci święty ma swoją ulicę we Wrocławiu.

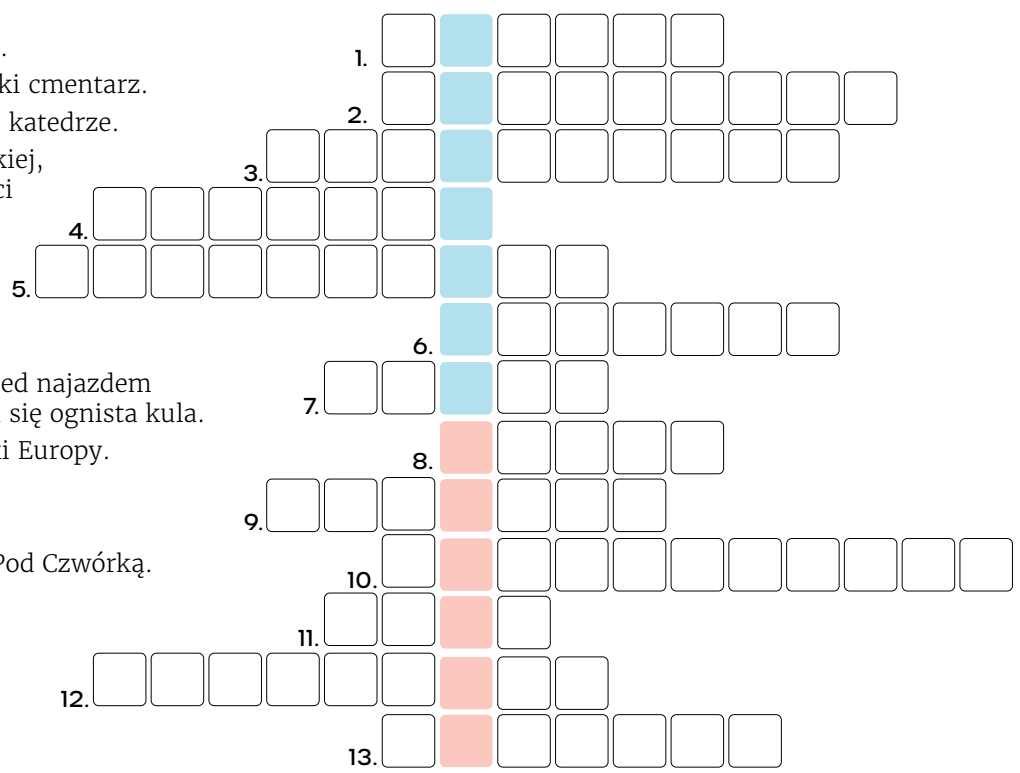

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **203.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy do **6.11.2024 r.** do **godz. 20.** Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **13.11.2024 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. telefonu **71 776 71 00**. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwyciężczyniami w numerze 201 (hasło: Powstało we WRO) zostały panie: Agnieszka (bluza), Jagoda (workoplecak) i Łucja (kubek). Gratulujemy!

Regulamin i RODO www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Następny numer biuletynu wroclaw.pl już od 6.11.2024

Pełne archiwum w internecie na www.wroclaw.pl/biuletyn

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8-18)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22 , 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8-15, śr. 8-17)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7-21)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8-14, śr. 8.30-16)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7-14)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo)
Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (24h)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**
Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**
Telefon informacyjny grup rodzinnych Al-Anon: **572 945 199**

WROMIGRANT
Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9-17)
Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19 (konsultacje osobiste pn.-sb. 12-16)

Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Anna Aleksandrowicz

DRUK
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław